

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2.20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V upravljanju mesečno . . . 1.80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostolpna petstvarst (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 3 v
 za dva- in večkrat . . . 25,,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna petstvarst po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izv. omži nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Recepti se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Vstajenje „Kraljestva poljskega“.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Lublin, 5. nov. 1916.

Krasen novemberski dan se je smehljal nad Lublinom. Že na vsego-
 daj je bilo po ulicah vse živo, hiše vse
 slavnostno okrašene, vse v zastavah.
 Pa kako bi tudi ne! Približal se je dan,
 ko se izpolnijo davne želje vsakega Po-
 ljaka, ko se obudi starodavno kralje-
 stvo Poljsko k novemu vstajenju.

Slavnostna proklamacija se je vr-
 šila v veliki dvorani gubernialnega po-
 slopja, h kateri so bili povabljeni vsi
 častniki in odlični Poljaki. Nj. eksce-
 lencia gubernator Kuk je proklamiral
 Poljsko za kraljestvo.

Pred gubernijo se je zbrala brez-
 številna množica občinstva. Deklice v
 lepih poljskih narodnih nošah so dr-
 žale dolg venec, okrašen z zastavicami,
 na sredi poljski grb. Častni špalir so
 tvorili legionarji in poljski ulani. Nad
 občinstvom pa je krožil velik nemški
 aeroplan sistema »Golob« in sipal male
 zastavice na vse strani.

Ob 11. uri 30 min. so se zaslišali iz
 slavnostne dvorane doli veseli »vivat«-
 kllici: Proklamacija kraljestva Poljske-
 ga je bila izrečena. Veselje je planilo
 med ljudi, »vivat« in »niech żyje Pol-
 ska« je gromelo vsepovsodi. Godba 58.
 pešpolka je intonirala himno »Jeszcze
 Polska nie zginula« (»Poljska še ni
 propadla«), takoj nato pa našo avstrijsko
 in nemško himno.

Po tej slovesnosti so se podali po-
 vabljeni in gubernator Kuk do lublin-
 ske katedrale na avtomobilih, kjer je
 najvišji kurat zapel ob 12. uri 30 min.
 slovesni »Te Deum«.

S tem je bila slavnost končana.
 Ljudstvo pa je slavilo pomembni dan
 še naprej. Iz vseh cerkev so se podale
 procesije z banderi, iz tisoč grl se je
 razlegala narodna himna: »Boże coś
 Polskę«. Zbrali so se pod spomenikom
 izza poljske vstaje l. 1830. Tam je na-
 vdušeni govornik legionar-častnik
 slavil poljske narodne junake, vzpod-
 bujal rojake k slogi in delavnosti in za-
 ključil z »vivat«-kllici na avstrijskega
 in nemškega cesarja.

Na malih listih, ki so jih razdajali
 po mestu, je stalo naslednje besedilo:

Rojaki! Minul je čas našega suženj-
 stva. Vlada tujih držav je postala na-
 ša vlada. Samosvoji smo zopet. To pa
 potrebuje silnih podlag in ta podlaga
 bode naša poljska armada. V tem važ-
 nem trenutku smo dolžni priseči na
 največjo slogo, dolžni smo priseči, da

smo pripravljeni dati za svojo domovi-
 no kri in življenje. — Zavedajmo se
 svoje zemlje, svoje narodnosti. Vsak
 Poljak naj bi daroval vsaj nekaj na
 oltar domovine. Nismo več pod suženj-
 skimi okovi, torej: »naj živi narodova
 armada, naj živi prosta Poljska!«
 Vinko Bitenc.

Kranjska dežela za „Rdeči križ“.

Te dni so listi objavili končni
 uspeh nabiranja v tednu »Rdečega kri-
 ža«. Po teh izkazih se je na Kranjskem
 nabralo 226.986 K. S to vsoto stoji mala
 Kranjska dežela med vsemi 14 krono-
 vinami, absolutno vzeto, na osem m
 mestu. Ali ta vsota dobi še le pravo ve-
 ljavo, ako jo razdelimo na število pre-
 bivalcev. Tu pa se pokaže, da stoji
 Kranjska celo na tretjem mestu. Pri
 zadnjem ljudskem štetju l. 1910. je bilo
 namreč na Kranjskem 525.925 prebiva-
 lcev. Na vsakega prebivalca pride torej
 poprečno 43 vinarjev. Če primerjamo
 tudi pri drugih kronovinah nabrane
 vsote s številom prebivalcev, dobimo,
 da pride povprečno na vsakega prebi-
 valca: na Zgor. Avstrijskem 51 vin., na
 Koroškem 46 vin., na Kranjskem 43 vin.,
 v Šleziji 38 vin., na Moravskem 37 vin.,
 na Solnograškem 26 vin., na Štajer-
 skem 23 vin., na Češkem 21 vin., na Ti-
 rolskem 20 vin., na Primorskem 18 vin.,
 na Nižje Avstrijskem 18 vin., v Dalma-
 ciji 16 vin., v Galiciji 12 vin., v Buko-
 vini 5 vin. Kranjsko prekašata torej
 samo Zgornje Avstrijsko in za nekaj
 malega Koroško.

Pismo s fronte.

(Izvirno. S tolminskega bojišča.)

Prejel sem pismo:

Dragi! — Ko je končala osma laš-
 ka ofenziva z zavzetjem Nove Vasi in
 s strašno in občutljivo izgubo laške
 armade, smo pričakovali, da bo za ne-
 kaj mesecev, vsaj za daljšo dobo dni
 končana sistematična moritev življenj
 s strani italijanskega vojnega vodstva.
 Pričakovano se ni uresničilo. Kmalu
 so zagrmeli prvi topovi in pričel se je
 boj znova in z isto ljutostjo kot prej iz
 vseh kalibrov. Italijan si je vzel za na-
 logo, da mora (ne priti v Trst, ampak)
 postlati Kras z lastnimi mrličmi in
 uspeh, ki si ga je priporil, sploh ne mo-
 remo imenovati uspeh, če primerjamo
 nasproti uspehu žrtve. Tak uspeh je
 milijonkrat krivično preplačano blago.
 Ali je Italija na svojih sinovih res ta-

ko silno bogata, tako neizčrpana, da
 so ji take cene luksusa? Ali je Francija
 zastavila nalogo, da pokoplje v najlep-
 ši svojih dežel, ob meji vse svoje sino-
 ve? Čudna so pota narodov!

Dan za dnevom bolj jasno se raz-
 vidi, da bo moderna vojna na ta način
 sploh nemogoča. Velikanske žrtve, ki
 padejo na planem za ped zemlje, se v
 gorah odtehtajo še manj, ker so popol-
 noma brezuspešne in ne dajo niti
 koščka zemlje. Vsaka kapljica krvi je
 zaman prelita. Zato se italijanski na-
 pad omejujejo samo na Vipavo in
 predvsem na Kras, ne samo, ker je tu
 pot do Trsta najkrajša, ampak tudi iz
 tega stališča. Ob slednji ofenzivi se v
 gorah, t. j. na Krn posebno in na Mrzli
 Vrh, omejujejo le na posamezne krep-
 ke napade in na boj artiljerije, na-
 sprotno pa se izogibljuje trdovratnih
 napadov množice. Vendar ne gre nobe-
 na ofenziva mimo nas brez sledu.

Tudi te dni, za devete laške ofen-
 zive, smo občutili grozo streljanja in
 napadov, ki so seveda bili zlomljeni ob
 steni naših branilcev. Vendar se je
 pri ti ofenzivi na splošno poznala po-
 jemajoča moč laških napadov. Upamo
 in lahko z gotovostjo trdimo, da je ta
 ofenziva zadnja to leto. Težko, da se bo
 Italiji posrečilo do pomladi nadome-
 stiti izgube armade in pričeti z novo
 ofenzivo. In tudi če se ji to posreči, do
 Trsta, svojega zaželenega cilja, ne bo
 mogla, za to garantira nezlomljena si-
 la naših sinov, branilcev. Samo preko
 trupel teh — to se pravi: nikdar.

Zimi gremo nasproti. V višinah je
 bil že pobelil sneg, pa se je umaknil
 milejšemu vremenu, malo deževnemu
 sicer. Vojski so pripravljene na zimo,
 a ljudje se pripravljajo. Drva in stelje
 morajo pripraviti in počakati z zaupa-
 njem prihodnje spomladi in miru.

V splošnem je po starem. Stik vo-
 jaštva in civilnega prebivalstva je pri-
 srčen. Vse živi v upanju na skorajšnje
 zmago in v veselju, da sedi ob lastnem
 ognjišču in pod lastno streho in ni tre-
 ba deliti usode mnogoterih bratov,
 raztresenih po tujini. —ck—

S Tolminskega.

V ospredju dogodkov na laški
 fronti stoji že več časa vedno se po-
 navljajoče ofenzive na kraški planoti,
 kjer se brezuspešno razbivajo in izkr-
 vavijo vsi najobupnejši napadi Cador-
 novih armad. O naši fronti v hribovi-
 tem delu Goriške se zadnji čas le malo
 ali skoro ničesar ne sliši. Toda popol-

nega mirovanja tudi v hribih ni, so-
 vražnik je vedno na preži in tudi naši
 čujejo in se gibljejo v svojih postojan-
 kah. Zdi se pa, da je Lah že popolno-
 ma obupal, da bi se mogel kedaj ganiti
 naprej čez nepremagljive tolminske
 hribe, zato v hribih ne naskakuje več
 s tako silovitostjo. Menda mu naši kra-
 ji ne bodo ostali preveč v prijetnem
 spominu, krvave žrtve je imela dose-
 daj njegova vojska v tem goratem
 ozemlju, a vse brez uspeha. Že nešteto-
 krat je sovražna artiljerija posejala
 vroči Mrzli Vrh in sosednje višine s ti-
 soči in tisoči granat, mnogo vagonov
 drage municije je sovražnik spustil
 proti našim krajem, spremenil v raz-
 valine romantični Tolmin in prijazno
 Sv. Lucijo, pa vse je bilo zaman. Niti
 vsega civilnega prebivalstva njegove
 granate niso mogle prepočiti iz najbolj
 izpostavljenih vasi. Mrzli Vrh, Meugore
 in druge važne postojanke tolminskega
 mostišča, stoji trdnje kakor kdaj po-
 prej v naših rokah, krvavo plačani na-
 poru laških čet so bili vsi brezplodni.
 Kdo ve, še koliko tisoč in tisoč sovra-
 žnikov bo našlo svoje žalostne grobove
 v naši zemlji, a roparski Lah ne bo
 nikdar mogel razviti svoje trikolore na
 razvalinah starodavnega tolminskega
 gradu.

Naši civilni ljudje pogumno vsira-
 jajo in se junško drže tudi po najbolj
 prizadetih krajih. Zaupanje, vera v ne-
 premagljivost naše fronte in ljubezen
 do rodne grude jih bodrta, da nočejo
 zapustiti svojega po sovražniku obste-
 ljevanega domovja. Da pa sme in more
 ljudstvo še vedno bivati doma, pod
 rodno streho, zato gre največja zahva-
 la in vse priznanje vojaškemu povelj-
 stvu tega ozemlja. Vojaška oblast si
 res prizadeva, da gre domačemu pre-
 bivaistvu v vsaki stvari kolikor mogo-
 če na roko in da mu čimbolj ublaži in
 polajša težki položaj, ki ga je ustva-
 rila po teh krajih ta dolgotrajna srdita
 vojska. Mož, ki zavzema na Tolmin-
 skem odgovorno in velevažno mesto
 višjega komandanta, ta cel mož na
 svojem mestu res zasluži, da ga ljud-
 stvo za vedno ohrani in najhvaležnej-
 šem nepozabnem spominu! Pod vojaš-
 ko suknjo tega modrega in hrabrega
 generala bije sočutno, dobro srce, vneto
 za vsestranski dobrobit našega uboge-
 ga kmečkega ljudstva.

Bog varuj, če bi ljudstvo ne imelo
 opore od strani vojaških oblasti in če
 bi se par agilnih duhovnikov pri vsaki
 potrebi ne zavzemalo zanj! Kajti mi
 goriški Slovenci nismo tako sročni ka-
 kor so po drugih kronovinah, kjer ima-

LISTEK.

Adrijan Brumen:

Prerokba blaženega Andreja Bobola D. J. glede vstajenja Poljske.

Znani jezuit p. Viktor Kolb je spisal
 sledeči zanimivi članek v Klaver-Kalender
 t. l. k sliki mučeniške smrti blaž. Andreja
 Bobola; tudi znanstvena revija Civiltà cat-
 tolica se je že leta 1854. pečala s to čudo-
 vitno zgodbo. Zato podam ta članek v pre-
 vodu, ker gotovo utegne biti njegova vse-
 bina posebno zanimiva sedaj v trenutku,
 ko imamo novoustanovljeno poljsko kra-
 ljestvo.

Slavni mučenik Andrej Bobola, po-
 tomec neke zlahtne družine iz Sandomira,
 je devetnajst let star vstopil leta 1611. v
 družbo Jezusovo. Njegova gorečnost za
 dušno pastirstvo je vzbudila sovraštvo in
 mržnjo pri razkolnih Rusih. Zato so ga ko-
 zaki 16. maja 1657. napadli med Janovom
 in Mohilni in mučili na tako grozovit na-
 čin, da ni najti v celi novejši dobi enako
 krute mučeniške smrti. Ker se je ta muče-
 nik po smrti večkrat prikazal, ker so se
 odgodili čudeži, o katerih se ne da dvomiti,
 in so bile nešteto krat uslišane prošnje do
 njega, ni čuda, da so po celem Poljskem

kmalu splošno častili tega velikega muče-
 nika. Njegovo truplo je nestrohnjeno ohran-
 jeno v dominikanski cerkvi v Polocku.

Na prav poseben način ga je častil
 njegov rojak pater Korcenijski iz reda sv.
 Dominika. Tudi on, kakor nekdan blaženi
 Andrej je bil preganjan od razkolnikov, ki
 so mu prepovedali vsako pastirovanje.
 Silno potrj je bil radi neznošnega in ne-
 srečnega položaja svoje ljubljene domo-
 vine. Leta 1819. nekega večera, že kasno,
 odpre okno svoje celice, gleda proti nebu
 polnemu svetlih zvezd in kliče k svetemu
 mučeniku spomnivši ga, da je že pred leti
 prerokoval vstajenje Poljske in da je čas,
 da se že izvrši prerokba, če noče, da gre
 njegova domovina za vedno v propast.

Ko je pater končal svojo molitev, je
 bila že pozna noč. V trenutku, ko je hotel
 k počitku, vidi nenadoma pred seboj sredi
 celice neko častito prikazen, oblečeno v
 jezuitsko nošo, ki mu je govorila: »Glej,
 tukaj sem, pater Korcenijski; jaz sem ti-
 sti, do katerega si se obrnil. Odpri še en-
 krat okno, in boš videl stvari, kakršnih
 še nisi videl.«

Korcenijski je bil močno ginjen, pa
 odpre po teh besedah okno. Kako ve-
 liko je bilo njegovo začudenje, ko je videl
 ozki samostanski vrt s svojim obzidjem
 izpremenjen v veliko ravan, segajočo do
 horizonta.

»Ravan, katera se razteza pred tvo-

jimi očmi,« mu je dejal blaženi Andrej,
 »je okolica Pinska, kjer me je doletela mi-
 lost mučeniške smrti za vero v Jezusa
 Kristusa. Torej obrni še enkrat tja svoj
 pogled in videl boš, kar želiš znati.«

V trenutku, ko je pater pogledal v
 drugič, se mu prikazejo na ravni neštete
 vojne trume Rusov, Turkov, Francozov,
 Angležev, Avstrijcev, Prusov in drugih na-
 rodov, katerih pa ni mogel natančno spo-
 znati. Vsi so se med seboj bojevali v gro-
 zem boju kakor v nakravejši vojski.

Presenečen je zrl pater v ta strahovit
 prizor.

Blaženi mučenik mu je še dejal: »Ka-
 dar bo vojski, koje podoba si ravno gledal,
 sledil mir, potem bo Poljska vnovič ustvar-
 jena, in mene bodo častili kot glavnega
 patrona.«

Veselo upanje je prešinilo dominikan-
 ca, toda bal se je prevare in zato je prosil
 znamenje za resničnost te prikazni. Bla-
 ženi Andrej mu reče: »Jaz sam ti hočem
 dati dokaz o vsem tem: prikazen, katero
 si gledal, je istinita in resnična, in točka za
 točko se bo izvršila kakor sem ti napo-
 vedal. Sedaj pa pojdi k počitku. Znamenje
 pa za resničnost tega, kar si videl in sli-
 šal, ti dam s tem, da ti pustim odtis svoje
 roke.« Po teh besedah se je doteknil mize
 in je izginil.

Pater Korcenijski gre, ko se je od
 začudenja spet streznil, k mizi in vidi tam

jasno in razločno odtis desne roke blaže-
 nega mučenika. Drugo jutro, ko se je pre-
 budil, mu je bila prva stvar se zopet pre-
 pričati o resničnosti odtisa. Ob pogledu
 tega čudežnega odtisa je moral izginiti
 vsak dvom. Poln radosti pokliče skupaj
 vse samostanske menihe in vsi so se pre-
 pričali o istinitosti odtisnjene roke. (Ci-
 viltà Cattolica 1854, vol. 7, pag. 9.)

Spomini iz zadnje laške ofenzive.

(Iz pisma slovenskega vojaka.)

Leskovec pri Krškem, 29. X. 1916.

Dragi oče! Še zdaj se spominjam tiste-
 ga hladnega večera, ko je prišel nenadoma
 ukaz, da bomo kmalu odrinili v rojno črto
 ali sovražniku nasproti.

Bilo je zvečer, ko se je že dobro mrak
 naredil, ravno ko smo prišli od dela, dobili
 smo kakor navadno kruh in druge stvari.
 In kake pol ure pozneje še kavo in pozne-
 je čaj. Kar naenkrat — nismo še dobili vsi
 čaja — se je zaslislalo povsodi: v švarmlji-
 nijo, v postojanke! Kmalu nato nam je bil
 razglašen ukaz, ki je prišel po telefonu:
 halo, hitro vse skupaj spraviti, šotore po-
 dreti, plašče zviti in hajdi sovražniku na-
 sproti! Samo ob sebi se razume, da kar ta-
 ko naekrat je bilo vsakemu malo tesno
 pri srcu, a kaj se hoče, saj smo zadosti

jo med svojimi državnimi in deželni-mi poslanci vsaj nekaj mož, ki v slu-čaju potreb imajo dobro voljo in ki tu-di znajo nastopiti za svoje ljudi!

Tolmin sam je zelo hudo prizadet po vojni, malokaka hiša je cela. Rav-notako je s Sv. Lucijo. Laški izstrelki segajo do Ljubine in v idrijski dolini do Idrije pri Bači. Ljudje so se priva-dili že vsemu in vztrajajo. Gerent tol-minskega županstva g. pl. Ziernfeld stanuje vedno na svojem domu v Tol-minu. Ker si je tolminski dekan g. Ro-jec pokvaril nogo, oskrbuje dušno pa-stirstvo v tolminski fari podmelški ka-plan g. Podbršček. Pri Sv. Luciji pa skrbi za dušne potrebe svojih rojakov domačin-novomašnik g. Ciril Munih iz znane družine Pušarjeve, ki je vsa ostala pogumno na svojem domu.

Mnogo naših beguncev se je nase-lilo po bližnjem Gorenjskem. Naj bo na tem mestu omenjena velika krivica, ki se tem že itak hudo tepenim ljudem godi po nekaterih kranjskih občinah. Da so smeli ostati, so se morali odpo-vedati pravici do dobivanja kruha in moke od dotičnih aprovizacij! Tako iz-siljevanje pač zasluži primerno grajo, pa naj so je zakrivali župani ali kdo drugi!

Zaslužni voditelj tolminskega gla-varstva g. baron Hohenbüchel je bil odlikovan z visokim odlikovanjem Franc Jožefovega reda. Ravnotako je bil odlikovan s srebrnim zaslužnim križcem na traku hrabrostne kolajne tolminski rojak g. Viktor Presl, okraj-ni gozdar.

Kako živé.

Vojni kurat Martin Škerjanc piše župniku in poslancu Ivanu Pibru na-slednje tehtno pismo:

Bojišče 1916.

Dragi prijatelj! Ze 10. t. m. sem v Podmencu prevzel zaboj knjig in mol-kov in šele danes, čez 14 dni primem za pero, da se Ti zahvalim. Čudno! Ložje grem tri ure v goro kot pa napišem tri strani. Roka, vajena močnej-še gorjače, se boji pisanja. Noge, vedno v gibanju, se nerade drže skržene. Ra-zen tega stavim te dni novo zimsko ko-čo — »Pfarrhäusel«; po slovensko jo bomo krstili, ko se vanjo preselim. Ne morem dobiti peči in oken — najpo-trebnejšega za zimo. Delo vodim sam, in že sedaj ima priznanje, da bo to najlepša in najudobnejša koča (3x2 m, oblika vagona). O priliki Ti pošljem fotografijo, katero sam izvršim. Sem kupil aparat, ker drugače ne pridem do slik.

Torej srčna zahvala g. kaplanu za trud pri nabiranju in vsem daroval-kam! Knjižica »Kščanski vojak« je zla-ta knjižica. Pri nobeni drugi narodno-sti ne vidim tako priprave in lepe, pa »variatio delectat«. Z molki sem mar-sikoga na novo oborožil. Pa še bi jih rabil na funte. Imam tudi bataljon Po-ljakov in Rusinov, ki so veliko boljši še ko naši. Tri nedelje (in ponedeljek) jih je bilo 800 pri sv. obhajilu. Ti ne veš, kako je to nekaj veličastnega! Ali pa generalna absolutija po sv. maši. Dobiš slike! Kako veselje naredim mo-žu: Pri spovedi: »Zmolli roženec!« — »Sem ga zgubil.« — »Tu ga imate!« — »Koliko stane?« — »Nič!« In dve kroni bi po sili dal zanj.

dolgo se pripravljali poprej. V par četrtih ure in že smo bili pripravljeni za odhod. Predno smo odšli, smo dobili vsak po eno ročno granato kot prvi pozdrav Italijanu, ko se snidemo z njim. Povsodi so se sli-šala povelja in kliči. Povsodi je vrelo in šumelo, vsak se je pripravljaj. V vsakem srcu je močno kipelo in vse misli so prišle na površino človeškega razuma, vsakdo si je mislil in povpraševal sam pri sebi, zdaj nas je toliko skupaj, vsi zdravi, močnej-še par ur in mnogo jih več ne bo med nami ali pa bodo ranjeni. In res tako se je tudi zgodilo. Kmalu nato je dal naš stotnik po-velje za odhod in že smo korakali, prišli smo na cesto in potem naprej proti, vsak je dobro vedel kam.

Bila je lepa hladna noč. Semkaj od bojne črte se je vedno čulo zamolklo gr-menje topov in strojnic. Mesec je šel med meglami dalje, le vsakih tolikokrat nas je pogledal s svojim bledim obrazom, pa se hitro zopet skril, kakor da se tudi on boji in se skriva. Zdaj sem se pa spom-nil tiste pesmice, ki pravi:

Luna blede
zdaj pogleda
iz oblakov
razpokline.
Ko pa vidi
razvaline,
hitro za oblake
zgine!

Med potjo smo vedno srečevali cele gručice ujetih Italijanov, med njimi tudi

Koliko roženecov in knjig imajo še ljudje odveč. Peter Bohinc mi jih je tudi poslal in iz Tržiča jih pričaku-jem. Večina njih pa smatra to za pre-težko. Oh, kaj vse se zdi tam doma težko, ko s težavami tu niti primere nima. Vse nedelje mašujemo ali 1800 in 1400 in — v taboru — 450 m visoko. V nedeljo sem že maševal v snegu. Ko sem pod K. V. pokopal junaka in pri-dem na pot, se razleti granat: gori na robu, približno 500 m od mene. Čez ne-kaj sekund pade nekaj za menoj na tla. Iščem: 1—2 koraka za seboj najdem oster kos, ki bi bil šel v sredo Martina — — — Te Deum!

1. novembra bo prvič služba božja v krasni spominski cerkvi in 2. no-vembra opravilo po vseh domovih pad-ljih junakov. Potem — ako bo volja božja — dojdem domov.

Srčne pozdrave dekl. M. družbi, g. kaplanu, domačim in zlasti Tebi.

Tvoj udani prijatelj.

Iz črniške kronike. — Na dan Vseh svetnikov 1916.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Naša vas je zadnja še obljubena vas za strelskimi jarki, kjer divja že nekaj dni bitka, krvavo klanje z vsjo silo. Praznik Vseh Svetnikov, navadno deževen, je bil letos jasen, mil, naravnost pomladanski. Nevšečni so nam taki dnevi, čisto v na-sprotju z vami tam v zaledju. Ne veselimo se jesenske toplote, oko se vprašujoč ozira doli v smeri proti Mirenskemu gradu, proti Vrtojbi, Sv. Marku, Panovcu in Sv. Gabri-jelu. Navadno leže te kočljive točke kot na krožniku pred nami, ko se povspnemo po markirani poti par sto korakov nad vas, danes je vkljub jasnemu solncu cela fronta zavita v neprodorno meglo, v zgo-ščeni dim min, granat, šrapnelov. Pravite in pišete, da ste slišali v Ljubljano in še dalje bobneči ogenj tega dne, ali si morete predstavljati, kako se sliši to tukaj na pra-gu bojišča, kako se stresajo šipe v oknih naših hiš? Slišati mnogo, videti nič, kako je to mučen položaj! Le vozovi sanitete in kolone vjetih Lahov nam nemo dopovedu-jejo o tragediji, ki se odigrava v gostem dimu.

Predpoldanska praznična služba božja je končana, ljudje so se razšli po vaseh in jih ni bil nič manj v cerkvi kot druge praz-nike, dasi so granate že par dni strašile po okolici. Od kosila me kličejo vojniki na dvorišču — kdaj je bilo župnišče brez vo-jakov, že ne pomnim več — v vseh jezi-kih se glasi: pozor, laški zrakoplov! Čud-no, da je radovednost tako močna! Človek ve za nevarnost, raz zvonik se trobi sig-nal: skrijte se! a vojaštvo in civilno ljud-stvo hiti gledat, kaj prihaja. Tudi mene je radovednost premagala; če bi bila v mir-nih časih samo nedolžna vaja, bi človek rekel: krasno! Caproniji in Newporti, mali in veliki, celo brodovje — eni, ki so se mučili s štetjem, pravijo, da jih je bilo 15, drugi, da jih je bilo 24 — vse to je plulo nad našimi glavami na desno, na levo, na-prej, nazaj. Tu se je zablizgalo pod zrako-plovom, zategnjen žvižg je siknil skozi zrak, sledil je tresk — na mestu, kamor je padla bomba, se je prikazal plamen, za njim dim. In vrstili so se žvižgi, udarjali na ušesa poki — ni bila nedolžna vaja, bil je organiziran napad zračnega sovražnega brodovja. Naši obrambeni topovi so rjuli

mного častnikov; le-ti so šli malo pobiti, a kar je bilo prostakov, so bili vsi veseli in zadovoljni, češ kaj meni mar za vojsko, samo da sem se rešil iz granatnega dežja. Tako korakajoč po znani nam cesti smo se vedno bolj približevali našemu cilju. Sem-kaj od ognjene črte se je čulo vedno bolj streljanje. Italijanski topovi so utihnili, tem bolj so pa naši začeli, noseči Itali-janom ognjeno žveplo in smrt. Po zraku so švigale razsvetljevalne rakete, med njimi tudi rdeče, zadnja kot znamenja artiljerijskih opazovalcev. Bližajoč se tako bojni črti, se je čulo vedno hitreje ragljanje pušk in strojnic, vsak je dobro vedel, da se zdaj vrši naskok sovražne pehote. Prišli smo že v območje puškinih krogel, začele so nam brenčati okoli ušes. Došli smo v neko do-linico za nek grič. Ko so se naši poveljniki orijentirali za pot, smo šli zopet dalje; tu pa tam smo vedno videli nove ujete Itali-jane, prignane od postojank. Kmalu nato smo zavili za nek grič in smo prišli v mal gozdič z borovjem obraščen; tam so bile zgrajene barake. Naš poveljnik je dal ukaz, da se bomo tu par ur še odpeli. Ko se je začel delati dan, smo šli dalje so-vražniku nasproti. Naši topovi so močno grmeli, kakor tudi italijanski. Še tista krat-ka pot je bila, in že smo gledali smrti v obraz. Vedno in neprenehoma so nam le-teli sovražnikov projektili od pušk in šrapnelov nasproti, a mi le dalje in dalje in smo tudi srečno prišli v nek potok tik za rojno črto. Tudi projektili od min so nas že pozdravljali, a mi se nismo nič bali, bili smo v varnem zavetju. Tu smo počli-

kar se da, kmalu so začele gori v zraku regljati strojnice — od vzhoda so priplula naša letala in se v predznih manevrih bli-žala sovražnim orjakom, med vsem tem pa vdar na vdar po vsej bližnji in daljni okolici vasi, ta močnejši, drugi slabejši, kakršna je bila pač razdalja in velikost bombe. Vse jim je služilo kot cilj — od divizijske bolnišnice na župnijskem zemlji-šču »Poljane« do nedolžne živine, ki se je mirno pasla ob pobočju našega sivca Čav-na. Ne smete si misliti, da smo zijali v zrak cel čas; kaj še; ko smo spoznali, da se gre »za res«, smo jo potegnili lepo pod streho, marsikdo tudi pod »velb« — v obokane kleti in čakali, kdaj se razleti kaj nad na-šimi glavami. K sreči je ravno tako težko zadeti bombi svoj cilj na tleh, bilo je dosti kokodakanja in nič jajc. Največ bomb je preiskovalo, če ni še kaj krompirja ostalo po njivah neizkopane. Znašli so imeli v Italiji slabo letino. Hiša našega Koso-vela ob koncu vasi je dobila kar dva zrač-na pozdrava, pa sta oba zgrešila cilj, ena je celo preiskovala, če je vipavsko kame-nje tako trdo kot krasno. Po eni uri se je ploha bomb pomaknila dalje proti zahodu.

Ob 2. smo imeli popoldansko službo božjo; mislil sem, da bo prišlo malo ljudi, a zopet je bila cerkev polna. Molili smo za mrtve naše, za padle farane, in med gro-mom, ki je prihajal od fronte in stresal cer-kev, smo se nehote spomnili tudi na tiste, ki jim v neposredni naši bližini smrt pre-striguje nit življenja med našo molitvijo. Procesije na zelo izpostavljeno pokopali-šče ni bilo varno peljati. Da bi naši pokojni ne bili popolnoma zapuščeni na svojem počivališču, smo sklenili, da odide dekan bogoslovlat in molit nad njih grobovi; kdor izmed domačih hoče priti, naj to stori posamezno na svojo odgovornost. In prišlo jih ni malo. Tudi večino grobov sem našel proti pričakovanju lepo ozaljšano. Prosili smo Boga za duše mrtvih vernih. Kako pobožno in zbrano se je dalo tisti dan moliti! Smrt pod nami, tisoče smrti pred nami v tistem neprodornem dimu na fronti, nosilec smrti nad nami; oči naših malih, ki še ne pojmiyo resnosti časa, so ga izsledile in zasledovale, ko se je Ca-proni vrtil nad pokopališčem — a spošto-val je pieteto, pustil nas je v miru oprav-ljati našo pobožnost. Šli smo na vojaško pokopališče; tik ob našem leži, le par stopnic niže. Povečini čakajo v njem vsta-jenja hrabri sinovi Tirolske. Lepo v vrsti, prav po vojaško stoje njih grobovi, nad vsakim razločen napis. Ravno sem nad zadnjim dokončeval »Liberia«, ko se je tu-leč po zraku pripeljala nad pokopališčem laška 28 cmca, ozrl sem se in tam za Batu-jami se je dvignil dim, sledil grozen pok. Mesto tolažilnih misli o pobratimstvu v kraljestvu mrtvih so prevzele misli o me-d-sebojnem klanju in sovraštvu v kraljestvu živih. Odhajali smo s pokopališča vedoč, da ravnokar padla granata ni bila zadnja ta večer. Tam po cesti pa so dirjali še-sterovprežni municijski vozovi proti svo-jemu cilju, da napasejo požirala topov, ki grome noč in dan v varstvo naše domovi-ne. In želja naša je bila pri tem pogledu: da bi nas obvarovali in potem za dolgo, dolgo dobo utihnili, da bi zavladal božji mir v kraljestvu živih!

Novak.

Slovenski lantje na Tirolskem.

Zima se bliža! Kakor neprodiren pajčolan leži megla, po nepreglednih Tirolskih gorah. Še-le kadar je že soln-

vali tudi kake dve uri; nosilci municije so prišli naprej in zdaj je prišel tudi za nas tisti usodni trenutek in ukaz naprej. Ravno se je zjasnilo, sem od vasi M. nam je zasi-jalo milo lepo solnce, krasno se je vzdigo-val hribeček naše domače božje poti (Marije sedem žalosti od Italijanov razstre-ljene), znan mi že od rane mladosti. In začeli smo lezti naprej po omenjenem po-toku; v tem pa, ne vem, ali nas je sovraž-nik zapazil ali kaj, odprl je vsa žrela mino-metalcev proti nam, tako je grmelo in po-kalo, mislil sem, da se svet podira, vsaka je eksplodirala s svojim strašnim glasom: frrrr . . . brum! Zemlja na okoli se je tako tresla, kakor ob potresu, mislil sem, da bo vsega konec. Na vsakega, ki ga je opa-zil, je spustil za njim nešteto min in gra-nat, tudi na ranjene in sanitetne vojaše je streljal. Šele na večer je malo potihnilo in naša stotnija je prišla v postojanke, se-veda ne brez izgub. Kljub vsem njegovim minam in granatam ni prišel na tistem me-stu niti za deset korakov naprej. Naš bata-ljon je odbil vse njegove napade, ki so bili v veliki premoči proti nam. In tako so se končali zadnji dnevi osame laške ofenzive. Laški ujetniki so sami pravili, da so imeli strašne izgube. Njih artiljerija je streljala na lastne čete, ker telefonske zveze so bi-le vse potrgate od naših granat. Za enkrat naj bo dovolj, drugič še kaj. Cadorna pa si lahko zapoje svojo že staro pesem: »Kam pa to pride, kam po ore, ali je to naše prodiranje!«

S pozdravom

Ignacij.

ce visoko nad nami, se megla razprši, in naše oko se željno upre po teh viso-kih gorah, ki so nasičene s krvjo toli-kih borilcev in kjer se dvigajo grobovi tolikih junakov; tudi lastovke so se že skupno zbrale, in odletele proti jugu. Naročil sem jim, da naj, kadar polete mimo naših domov, izroče pozdrave preljubim domačim posebno onim, ki nas težko čakajo. Ako so me slišale, to pa jaz ne vem? Ah, kako prijetno bi zdaj bilo doma! Dela čez glavo na po-lju, vse to vzbuja misel na one lepe ča-se iz prejšnjih mirnih dni. Postavljeni smo bili na sprednjih stražah. Ni tu posebnega veselja ker polentar zadnje dni prav malo napada.

Le tu in tam se prikaže kak pre-drzen polentar, a po enem strelu izgi-ne, da ga ni več videti. Pa tudi artilje-rija sedaj ne dela prevelikih sitnosti, le sem in tja vrže kako »mino«, a nam ne napravi nič. Napravljene imamo na-lašč zato globoko v zemljo izkopane votline, ki so nam v varstvo pred arti-ljerijskim ognjem. Za cerkvene oblake pa nimamo mnogo priložnosti. A, vse-eno, danes, na praznik vseh Svetih, se je pela slovesna sv. maša v spomin ver-nim dušam v vica. Pri sv. maši je svi-ra-la godba c. in kr. deželnostrelskega polka. Priporočamo se tudi vsem do-mačim v molitev. Iskrene pozdrave vsem Slovincem in nepozabnim našim slovenskim dekletom, pošiljajo sloven-ski fantje iz mrzlih tirolskih gor.

Narednik Zorman And., Postojna; narednik Medvešek Mat. doma iz Do-bovec pri Savi. — Četovodja Logar An-ton, Horjul pri Vrhniki. Desetnik Suha-dolc Jak., Dobrova pri Ljubljani. Deset. Ahačič Anton, Tržič, Gorenjsko. Deset. Malešič Božidar, Dolenjsko. Poddesetnik Oblak Franc, St. Vid pri Ljubljani. Poddesetnik Strah Ivan, Spodnji Ka-šelj pri D. M. v Polju. Enoletni prost. poddeset. Leben Stanko, Ljubljana. Poddeset. Tušar Jak., Idrija. Poddeset. Lipoglavšek Albin, Radna pri Savi. Stotnijski krojač poddeset Kerin Franc, Krško. — Infanteristi: Fromm Mihael, Sarajevo; Čepon Anton, Horjul pri Vrhniki; Peharc Ivan, Tržič, Gorenj-sko; Ogrin Pavel, Vrhnika; Snoj Anton, Spodnji Kašelj pri D. M. v Polju; Ben-čin Alojz, Krško; Zupan Ignacij, Bled, Gorenjsko; Bukovec Ivan, Sv. Katarí-na; Bokelj Ludvig, Šmarjeta pri No-vem mestu; Korenčin Franc, Ljublja-na; Sušnik Ivan, Kamnik; Jeraj Aloj-zij, Kamnik; Jesenovec Ivan, Sv. Jošt pri Vrhniki; Perdan Alojzij, Zalog; Ka-lan Jožef, Gostče pri Kranju. Enoletni prostovoljec Gostiša Franc, Stara Loka.

Slovenski junaki na maloazijskih gorah.

Dobili smo: Slavno uredništvo! Na dan godu našega sivolaslega vladarja se spominjamo slovenski topničarji, stražeci na višinah maloazijskih gora turško obal proti zedinjenim sovražnikom našim, s par vrticami vseh v Avstriji bivajočih Sloven-cev, posebno naših čitateljev in odjemal-cev največjega slovenskega lista »Slove-nec«. — Dodeljeni so naši motorski bate-riji tudi naši zavezniki Turki s par sto možmi, da nam pomagajo pri težkem delu naših ne premajhnih topov. — Videli smo na turškem ozemlju že mnogo lepih in ob-delanih krajev, a po pravici rečemo, je še več takih, ki so neobdelani in pusti, kakor da bi bili pozabljeni od celega sveta. Le tu in tam se pokaže kak vrt z oljčnimi drevesi, ki pa kmalu preide spet v nizko grmičevje in trnje, katerega je tu po na-šem mnenju največ vrst sveta. Tudi mi smo se nastanili v kraju, kjer se daleč na-okoli ne vidi hiše, ne ljudi; samo grmičevje med skalami s par oljčnimi drevesi in morje v bližini, ki se razprostira na vseh krajih daleč v daljavo. A radi pozabimo na vse neprimike, ki se nam nudijo tu, da si le ohranimo zdravje, ki je poglavito pri nas v takih krajih kakor so tu. Zaradi te-ga pošiljamo priskrbe pozdrave vsem Slo-vincem in Slovenkam iz daljnih krajev Male Azije vsi podpisani slovenski topni-čarji naše avstrijske motorske baterije: Artiljerijski mojster Petrič iz Vipave; de-setnika König Jožef iz Kočevja; Mihelič Anton iz Pulja; predstrelci Sever Ivan, Budanje pri Vipavi; Paher Jožef, Idrija; Hrastnik Jurče, Celje; Jakomin Jožef, Milje pri Trstu; topničarji, doma na Kranjskem: Bajec Anton, Col pri Vipavi; Dobovšek Ivan, Godič pri Kamniku; Hor-vat Joško, Rudolfovo; Hribernik Ivan, Polhov Gradec; Kobal Alojzij, Vrhpolje pri Vipavi; Krapež Jožef, Trnovo (Ljub-ljana); Maver Anton, Spodnja Šiška pri Ljubljani; Mavrovič Jožef pri Metliki; Ro-de Franc, Stara Vrhnika pri Ljubljani; top-ničarji, doma na Štajerskem: Babič Av-gust, Hrastnik; Bratina Martin, Krapje pri Ljutomeru; Detiček Franc, Mestinje pri Celju; Filipič Martin, Vogričevce pri Lju-tomeru; Furman Jožef, Sv. Jernej; Jelen Alojzij, Lokavec pri sv. Križu; Jelen Aloj-zij, Norsinci pri Ljutomeru; Jeza Jožef, Ptujška gora; Kovačič Ivan (rokoborbec),

Celje; Kunej Avgust, Železno pri Podsredi; Mlinarič Franc, Sv. Jurij ob Ščavnici; Ošina Štefan, Laporje; Pec Mihael, Sv. Lovrenc pri Mariboru; Peklar Peter, Sv. Jedert pri Laškem trgu; Plewantsch Fr., Sv. Ilj pri Mariboru; Ramsak Anton, Šoštanj pri Celju; Skuhala Franc, Ključarova pri sv. Križu pri Ljutomeru; Stefanciosa Viktor, Sv. Florijan pri Rogatcu; Storman Franc, Šoštanj pri Celju; Štuhec Alojzij, Logarovi pri sv. Križu; Vodopivec Franc, Celje; topničarja, doma na Primorskem; Bekar Anton, Sežana; Gerbič Tomaž, Bajšiča št. 91, pri Gorici; topničarja, doma v Istriji; Cetin Ivan, Zadnik Jožef.

Asquith proti posebnemu miru.

London, 10. novembra. (K. u.) Angleški ministrski predsednik Asquith je na banketu v Guidhall izjavil:

Turčija — vazal Nemčije.

Spominjam se, kako se je tu ob prejšnjih prilikah predčasno, kakor so dokazali dogodki, in neutemeljeno slavilo mladoturski pokret proti s krvjo omadeževanemu po vohunih podpiranemu trinoštvu sultana Abdul Hamida. V tistih dneh smo upali na notranji preporod osmanske države. V naših upih smo razočarani in uničeni; vsi zdaj vemo, da je nadaljevanje turškega gospostva v Evropi, v kateri je bil Turek vedno tujec in vsiljenec, privedlo in da bo še v večji meri privedlo do tega, če bomo to dovolili, da je Turek le vazal in ponižni agent nemških koristi in zahtev.

Odrešenje Armencev.

Dovolite mi, da navedem praktičen zgled. Med zaslužnimi plemeni, ki so pod osmanskim gospostvom največ trpeli, spadajo Armenci. Klali so jih brez razlike, vsled česar se je zgražal ves civilizirani in krščanski svet v naši deželi, v Rusiji in morebiti še bolj v Združenih državah. Trpljenje tega naroda je vzbudilo živahno sočustvovanje; navedene tri dežele so nabrale velike vsote, da Armencev pomagajo in da jim ustanove njih bodočo domovino. Angleška vlada je zelo simpatično spremljala te napore in je sklenila, naj napoči čas prostosti in odrešenja temu starem narodu. A Nemčija, ki bi bila lahko z eno samo kretinjo ustavila organizacijo vojsko nasilstva in klanja krščanskega naroda

Dela mornarice in armade.

Ne nameravam nocoj podati pregled vojnega položaja na suhem in na morju. Naša mornarica, ki deluje daleč od javnosti in brez reklame, a ki je čuječa in povsod navzoča, drži vedno trdnovratnejsi pota, po katerih dobiva sovražnik svoje zaloge. Pripravljena je in več kot pripravljena, da išče prilike odločitve na odprtem morju, kadarkoli se ji nudi prilika.

Hrabre naše armade na raznih bojiščih so povsod dokazale, da vzdržujejo sijajno najboljša izročila naše minulosti. V titan-skem boju pri Somme z njegovimi vsakdanjimi rekordi nepozabljivih zgledov velikodušnega junaštva posameznika in celote pridobivajo stalno na prostoru in se vsikdar ne umaknejo niti palec nazaj. V Solunu, Egiptu, Mezopotamiji in v vzhodni Afriki je rekord ravno tak. (Posebno pri Dardanelah. Op. ur.)

Dela zaveznikov.

Francija se vojskuje ramo ob rami z nami pri Somme; v manj kakor štirinajstih dneh je uničila ves uspeh silovitih osem-mesečnih sovražnih naporov pri Verdunu, ki so stali sovražnika zelo veliko. Italija prodira trajno in varno proti Trstu, Rusija izvaja z nezmanjšano delavnostjo in močjo svojo velikansko nalogo. Dolžni smo, da naše rumunske zavezničke se posebno občudujemo in da smo jim hvaležni, er sijajno in trdnovratno drže svojo bojno črto. Dragoceno vlogi igrajo Srbi; nikdar še niso častnejše razvijali nepremagljive lastnosti svojega plemena, kot zdaj. Tudi Portugalska, naš najstarejši zaveznik, prispeva svoj delež skupni stvari.

Vloga Grške.

Glede na Grško pravim, da upam, želim, da rečem, a zaupljivo upam. Ves svet ve, da s svojimi francoskimi zavezniki nismo prišli v Solun kot vsiljenci in kršitelji postave, marveč smo tja šli s pritrilom grške vlade kot prijatelji tako Srbije kakor tudi Grške.

Nismo se nikdar in se ne pripravljamo; nasprotno: odkritosrčni prijatelji Grške smo. Ker smo ena garancijskih velesil grške neodvisnosti in svobode, želimo in hočemo zabraniti, da se ne bo zapletla v germansko mrežo in hočemo zabraniti notranje spore. Če so tudi nastopili zavezniški drastični ukrepi, je te narekovala potreba, ker smo morali zabraniti, da ne postanejo Atene torišče in središče nemških snubitev in sili. Odkritosrčno izjavljam, da nas preveč nasproti velikemu grškemu domoljubu Venizelu pristržne simpatije. Obljubil nam je in kar je rekel, mu tudi v polnem obsegu verujemo, da njegovi napori in njegova organizacija ne zasledujejo protidržavniških smotrov. Mi zasledujemo

edini smoter, naj v sedanjem času bojev pripade Grški dostojna vloga na strani svobode in naprednega razvoja s smerjo neodvisnosti in svobode balkanskih narodov in vzhodno evropske skupnosti. Sedanja vojska se bje, da se osvobode mali narodi. Kako more stati Grška v takem boju na strani? Smoter zaveznikov, posebno tistih, med katerimi smo tudi mi, ki pripadajo garancijskim velesilam, je, da bi se še enkrat nahajali v tistem položaju, v katerem smo bili, ko je bil Venizelos ministrski predsednik, ko smo šli prvič v Solun. Helas je prva med narodi Evrope prižgala luč svobode in se vprla vpadu vzhodnega barbarstva in trinoštva. Večna sovražnika najboljše, kar ima človek v sebi, sta barbarstvo in trinoštvo, naj že prihajata z vzhoda ali zahoda, naj se že približata nezagrnjena in brez sramu ali pa zagrnjena in v obleki kulture. Naj prižge Grška zopet svojo luč in naj pokaže, da je vredna svoje nesmrtni preteklosti.

Proti snubitvi Nemcev.

Predno končam, naj še o splošnem položaju nekaj besedi izpregovorim. Glede na naše sovražnike ne slepimo sebe. Veliki organizatorji so, izborni borilci na bojišču. Neutrudljivi, dasi ne umetni delavci so tudi na popolnoma drugem polju, na polju snubitve. V dveh smereh delujejo: da razdvoje zavezničke in da vlove nevtralce.

V nevtralnih deželah trde, da so naši nameni temni, da se hočemo po vojski združiti proti njim in ustvariti nepreko-račljiv kamnit zid proti njih trgovini. To je otročja domišljija. Če bi bilo to resnično, bi pomenilo, da delamo vsi skupno na gospodarski samoumor. Preveč bi bilo za-gotavljati, da kadar bo prišel čas miru, zaveznički z ozirom na svoje lastne koristi ne bodo na nobeno stvar polagali tako velike važnosti, kakor da se ponove industrijske in finančne razmere z nevtralnimi velesi-lami.

Nemci dalje, kakor sem na prvem mestu omenil, vplivajo na javno mnenje vsake vojskujoče se države, naj bi se sklenil poseben mir. Trosijo v raznih krajih različne razloge zanj. Na Angleškem n. pr. se trdi, da je Nemčija pripravljena zopet ponoviti neodvisnost Belgije in jo odškodovati. Pošten mir se tako lahko doseže, kar tiče angleških koristi; ne kaže pa to, da bi se Anglija vojskovala tudi za to, da se zadovolje Francozi ali Rusi ali Italijani, kjer nismo neposredno prizadeti. Mimogrede pripomnim, da smo tudi ravno tako dolžni, da se vojskujemo za neodvisnost Srbije. V kolikor mi je znano, ni še nihče, ki pospešuje nemško snubitev, le namignil, da bi bila Nemčija pripravljena tej zahtevi ugoditi.

Skupnost zaveznikov.

Izjavljam, ne da bi se obotavljal ali kaj prikrival, da se vojskujejo zaveznički za skupno stvar; njih koristi zasledovani po vojski so tudi naše koristi in da bo zmaga, ki jo vsi pričakujejo, tvorila po naši sodbi bistven pogoj trajnemu miru.

Način, ki ga izvaja nemška propagan-da pri naših zaveznikih, posebno nasproti Rusiji, je popolnoma nasproten prej opisanim načinom. Tam nas opisujejo kot velesilo, ki ji gre za to, da se bo vojska nadaljevala in da se prepreči možnost posebnega kakor tudi splošnega miru. Opisuje nas kot narod, ki izposoiuje denar na oduške obresti in ki mu dobava streliva in drugih potrebščin prinašajo velikanske dobičke. Predstavljajo nas, kakor da izpolnjujemo nalogo, ki naj bi jo nam bil podtikal Napoleon kot narodu krošnjarijev in trgovcev, kakor da bi brezvestno in brez vsake mere izkoriščali bedo naših bratov v sporu.

Pogoji miru.

Da, mir hočemo tudi mi, a le pod pogojem, da ni bila vojska s svojimi trašnimi žrtvami, s svojim neznosnim trpljenjem, s svojimi nesmrtnimi zgledi bede ne nesebičnosti zamen. O posebnem miru ne more biti niti govora, naj pride mir preje ali pozneje — niti trenutke ne prikrivam svoje-ga prepričanja, da bo boj še zahteval vse naše pomožne vrelce, vso našo potrpežljivost in trdno odločnost — tak mora biti, da bo zgrajen na varnem in trdnem temelju in da bo tvoril jamstvo slabim, da bo jamčil svobodo Evrope in bodočo prostost sveta.

Mirovni pogoji sporazuma. — Francozi naveličani vojske.

Berlin, 10. novembra. »Daily Chronicle« objavlja cenzurirano poročilo, da so zaveznički sklenili naznaniti svoje mirovne pogoje.

Köln, 10. novembra. »Kölnische Ztg.« objavlja obvestilo njenega zaupnika, ki je govoril z nekim politikom, kateremu so znani nazor francoskih državnikov in diplomatov. Zahtevajo kot prvi predpogoji, naj se vrnele Franciji Alzacija in Lorena, izpraznjena naj se severna Francija in Belgija in plača vojna odškodnina. Poseben mir Rusije je Anglija odločno odklonila, a s tem še ni rečeno, da bi vsi zaveznički isti dan že-

leli skupno mir. Če bi se glede na mir zedinili Rusija in Francija, Anglija bi pa nasprotovala, bi Anglija obeh ostalih velesil ne mogla prisiliti, da bi nadaljevali toliko časa vojsko, kolikor časa bi se njej ljubilo. Prepričali smo se, tako je izjavil dotični politik, da vodi Anglija svojo vojsko, ki ni vojska njenih zaveznikov in ki zasleduje smotre, ki se zelo od naših smotrov razlo-čujejo. Veliko Francozov premišlja, kaj naj bi se zgodilo, če bi se smotri preveč razlikovali. Vem, da se zavzema veliko Francozov celo za možnost francosko-rusko-nemškega sporazuma, če bi Anglija, ko se bo sklepal mir, hotela igrati posebno vlogo. Če smatrajo ti Francozi tak sklep kot mogoč, povzroča to navzočnost Angležev na naših tleh. Če se prične Rusija pogajati z Nemci, mora imeti Francijo za seboj. Ako bi Francija z Rusijo skupno nastopila za mir, bi se lahko Angleži strašno mašče-vali. Če pa Francija reče: Rusija pritiska na me, da se sklene mir, Anglija za to ne more nastopiti proti nam. Ako bi pa je tiščala svoje, bi imeli na naši strani na vzhodu proste nemške čete, da bi osvobodili našo deželo Angležev.

Genf, 10. novembra. Ko je govoril finančni minister Ribot o vojnih posojilih, so ga socialisti večkrat viharo prekinili. Trije poslanci so neprestano klicali: Proč z vojsko! Narod zahteva mir! Nastal je velik ropot. Predsednik je moral poslance večkrat ukoriti.

Vojaške vesti.

+ Odlikovanja. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: narednika 27. dom. pp. Anton Samide in Ivan Samide in Ivan Ahačič, tit. narednik 27. dom. pp. Franc Prijatelj, stražmojster 7. dež. orož. pov. Alojzij Rozman. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste sta dobila narednik 27. dom. pp. Zornik Josip in infanterist 26. črnovoj. pp. Kuter Andrej. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja Slibar Rudolf in infanterist Hutter Ivan, oba pri 27. dom. pp.; tit. poddes. Rojc Florjan, infanteristi Presnic Aleksander, Solinc Simon in Mizerak Božidar, vsi pri 26. črnovoj. pp.; štabni narednik 153. črnovojniškega baona Krašove Josip; strelec kor. prost. strel. polka št. 3 Žagar Franc. — Pohvalno priznanje se je izreklo asist. zdravniku 1. črnovoj. pp. dr. Ivanu Gostiša.

Šolsivo.

Usposobljenostne izkušnje za obče ljudske in meščanske šole, ki so se vršile pred tukajšno c. kr. izpraševalno komisijo pod predsedstvom vladnega svetnika dr. Bezjaka, so se včeraj popoldne končale. Aprobirani so bili: 1. Za meščanske šole s slovenskim učnim jezikom: Kmet Marija, definitivna učiteljica v Trstu (I. strok. skupina); 2. posebne izpite so položili: za ljudske šole z nemškim učnim jezikom: Rojina Vladimir, prov. učitelj na Prežganju; iz francoščine z nemškim učnim jezikom: Schiffer Antonija, zasebnica v Ribnici. 3. Učna usposobljenost za splošne ljudske šole se je priznala: a) za obče ljudske šole z nemškim učnim jezikom: Sersič Anzelma, prov. učiteljica na hrvatski ljudski šoli v Pazinu; b) za obče ljudske šole z nemškim in slovenskim učnim jezikom: Bulovec Alojzij, suplent v Lešah; Gaspari Anton, prov. očitelj v Babinem polju; Pečjak Rudolf, prov. učitelj v Ribnici; Pugalj Anton, prov. učitelj v Hinjah; Skebe Vincenc, pomožni učitelj v Preloki; Trošt Ivan, prov. učitelj Loškem potoku; Urbinc Jožef, suplent v Gribljah; Vidic Anton, prov. učitelj v Tržiču; Zavrl Albin, suplent na deški meščanski šoli v Krškem (za obče ljudske šole z nemškim učnim jezikom z nemškim učnim jezikom z odliko); Bahovec Pavla (s. Angela), prov. vadniška učiteljica v Škofjiloki; Černe Jožefina, poizkusna kandidatinja v Ljubljani; Dolenc Marija, poizkusna kandidatinja v Trstu; Fuks Ana, bivša suplentinja v Ljubljani; Hafner Angela, prov. učiteljica v Tržiču; Iskra Albina, suplentinja v Dolenji vasi pri Ribnici; Knez Olga, poizkusna kandidatinja v Ljubljani; Leskovec Leopoldina, prov. učiteljica v Sp. Idriji; Likozar Jožefa, suplentinja v Ljubljani. Malavašič Albina, suplentinja na Vrhniki; Merala Leopoldina, suplentinja v Ribnici; Piano Ana, suplentinja v Gornjem gradu; Rajh Julijana, suplentinja; Reich Marta, suplentinja v Sori; Rojnik Ana, suplentinja v Št. Mihaelu pri Ljubnu; Skaza Marija, suplentinja v Velenju; Sušnik Marija (s. Marija Maksima), prov. učiteljica na Lichtenthurnovem zavodu v Ljubljani; Virant Julijana, suplentinja v Doberni; Vrtovec Vida, suplentinja

na c. kr. pripravljalnem razredu za srednje šole v Trstu; c) za obče ljudske šole s slovenskim učnim jezikom. Zalar Franc, prov. učitelj pri Sv. Trojici. — Ena kandidatinja za meščanske šole je bila reprobirana, dve kandidatini za meščanske šole sta med ustno izkušnjo odstopili; ena kandidatinja za francoski jezik in dva kandidata ter dve kandidatini za obče ljudske šole so bili reprobirani.

— Iz ljudskošolske službe. C. kr. okrajni šolski svet v Kranju je imenoval absolutirano učit. kandidatino Frideriko Kramer za provizorično učiteljico na petrazredni deški ljudski šoli v Škofji Loki. — C. kr. okrajni šolski svet v Logatcu je imenoval namesto vsled bolezni na dopustu se nahajajoče učiteljice Josipine Knez-Martinčič bivšo prov. učiteljico v Podstenju Antonijo Cerar za suplentino na dvorazredni ljudski šoli v Rakeku. — C. kr. okr. šolski svet za ljubljansko okolico je imenoval namesto k vojakom odšlega učitelja Viktorja Lapajnar bivšo pomožno učiteljico na vadnici zasebnega uršulinskega učiteljskega v Ljubljani Viktorijo Medved za suplentino na ljudski šoli v Notranjih gorcih.

Primorske novice.

Odlikovanje goriškega duhovnika. Cesar je podelil kuratu Karolu Oblaku iz Gorjanskega na Krasu zlati zaslužni križec s krono. Čestitamo!

Župni urad Šempas pri Gorici se nahaja za sedaj na Colu pri Vipavi, p. Col, Kranjsko.

Smrtna kosa. Dne 6. nov. je umrla v Škofji Loki Jožefa Čebon, veliko let služkinja pri č. g. Karolu Čigon. Ona je sestra znane Cilke, ki je svoje dni služila pri č. g. pesniku Simonu Gregorčiču. Imela je lep pogreb. Srčna hvala prečastitim gg. patrom kapucinom, ki so se prostovoljno udeležili pogreba!

Prošnje za sprejem v konvikt ozir. kurz za slovenske srednješolce v Kromeržu. Interesovani krogi se opozarjajo, da je prošnje za vsprejem v kurz ozir. konvikt za slovenske srednješolce v Kromeržu vlagati tekom 14 dni pri pristojnem okrajnem glavarstvu ozir. policijski oblasti bivališča. Priloženi morata biti zadnji dve šolski spričevali s potrebnimi podatki iz katerih se razvidi upravičenost prošnje. Politčne okrajne oblasti predlagajo prošnje neposredno c. kr. namestništvu v Brnu, ki ima glede vsprejema odločilno besedo.

Županstvo Solkan, sedaj začasno v Šturijah št. 23. pri Ajdovščini, vljudno prosi sledeče gg., da bi mu poslali pismo sedanji naslov: Mizarji iz Solkana: Franc Kancler, Štefan Drašček, Jožef Prijon, Andrej Komel, Ivan Nussdorfer, Evgen Milost in Andrej Luznik. Iz Gorice pa gg.: Fran Pavšič in Andrej Rijavic. Županstvo rabi naslove zgorajšnjih gg., da jim priskrbi nakazilo njih terjatev, ki jih imajo pri trgovcu Lewi Minzi v Trstu.

V Wagno pri Lipnici so dospeli spet novi begunci, tako da je zdaj v Lipnici približno 3000 Slovencev. Slovensko trirazredno šolo obiskuje skoraj 400 otrok. Na šoli poučuje pet učiteljskih moči in sicer učitelj-voditelj, tri učiteljice in pa katehet p. Joahim. Begunci so se že vživeli v novo življenje. Hvalevredno se mora omeniti g. dr. Wolte, ravnatelj tabora, ki je Slovenecem jako naklonjen in prijazen. Kot južnokoroški rojak govori dobro slovensko. Slovenski begunci potrpežljivo prenašajo begunsko življenje, ker zahteva to blagor avstrijske domovine. To lažijo se, da jim bo država po vojski sezidala nove, lepše domove, da bo bodočnost slovenskega naroda ob Soči lepša kot je bila preteklost. In to upanje jim daje pogum in moč v trpljenju. Jako lepo je tudi, da se Slovenci zelo pridno udeležujejo službe božje in svetih zakramentov. Nekaj otrok zahaja celo vsak teden k obhajilu. Zeleti je, da bi se število teh pomnožilo.

V italijanskih čeladah pečejo kostanj. Zagrebške »Novine« poročajo z goriškega bojišča: Pred par dnevi je šlo po cesti več italijanskih ujetnikov. Neki vojak se jim je smejal, ker so bili tako majhni, na glavi so pa imeli jeklene čelade. Naš zaslužni Tiljak, »doktor bestfarum«, ko je nekega dne pregledoval konje, vidi vso preluknjano italijansko čelado. Ko vpraša vojaka, da li je preluknjana od kroglj, se oglasi neki vojak in mu pravi, da so preluknjali sami, da morejo peči v tej vražji »kapi« — kostanj.

Iz ruskega ujetništva se je oglasil enoletni prostovoljec abiturient Vidav Josip, bivši gojenec malega semenišča v Gorici, doma na Opčini pri Trstu. Prosi, da obvestim njegove stariše in znance, da je zdrav in da je njegovo stanje primeroma dobro. Njegov naslov: Vidav Josip, Kriegsgefan-

gener Nr. 257. Akkerman Gub. Bessarabien, Russland.

Tržaški ces. namestnik baron Fries-Skene se mudi na Dunaju.

Razpisana c. kr. poštna urada. Razpisani sta: poštarstvo mesto v Mirni na Dolenjskem (II/2) ter poštnega ekspedienta mesto v Sv. Petru v Šumi (III/4); pavšal 378 K. Prošnje je vložiti v teku treh oziroma štirih tednov.

Iz laškega ujetništva sta se oglašila goriška Slovenca: Peter Saver, doma iz Ajševice pri Gorici ter Anton Košuta doma iz Šempasa.

Umrila je dne 23. oktobra v tržaški bolnici 23letna Amalija Battistig, roj. Makuz, šivilja iz Gorice. Zapuščila je tri deklice, kojih zadnja ima le 4 tedne. Okojna je bila sestra č. g. Alojzija Makuz, kaplana tolminskega. Naj počiva v miru!

Poročil se je Rudolf Uranič iz Kopra z gđ. Ljudmilo Blažič iz Trsta.

Sestri, ki nočeta živeti. Zastrupiti se je hotela 19letna Ines Lucchini v Trstu ter je spila nekaj karbolne kisline. Domači so poklicali zdravnika in po prvi pomoči so jo odpeljali v bolnišnico. red 14 dnevi si je na enak način skušala vzeti življenje starejša sestra Lucchini, ki se še sedaj nahaja v bolnišnici.

Združene nemške stranke zahtevajo uvedbo nemškega državnega jezika.

Skupno zborovanje kršč. socialcev in nemških nacionalcev.

Znano je, da je bila izvedena koncentracija nemških strank. Med kršč. socialci in nemškimi nacionalci se je dosegel popoln sporazum. Nemci bodo v narodnih in gospodarskih vprašanjih korakali skupaj kot skupna narodna celota. Kot prvi korak te skupnosti je bilo dunajsko zborovanje združenih kršč. socialcev in nemških nacionalcev, na katerem se je med drugim sprejela soglasna resolucija, ki zahteva uvedbo nemškega državnega jezika v Avstriji.

Dunaj, 10. nov. V skupnem zborovanju nemške kršč. socialne in nemške nacionalne zveze, ki se je vršilo včeraj v dvorani dunajskega mestnega sveta, so se sprejeli sledeči sklepi:

Glede po vojni preurejenega finančnega položaja, posebno pa iz vidika draginje živila, stavijo na podlagi premišljene debate zbrani državni poslanci nemško nacionalne zveze in nemških krščanskih socialcev soglasno sledeče zahteve:

1. Glede državnega kredita in glede omejitve nadaljnjega zadolženja naj se izdajo za kritje obresti začasne provizorične odredbe, in sicer dalekosežni davki glede vojnega dobička z vojnimi dokladi, ki naj se naložijo v prvi vrsti na premožnejše sloje; dalje ostro nadzorovanje kazenske določe.

2. Definitivna ureditev financ po vojni.

3. Pri vseh novih odredbah treba socialnopolitičnih ozirov.

4. Ostro pobijanje potom nadvlade finančnega kapitala nastale korupcije v vsem javnem življenju.

Nato je govoril sklepni govor načelnik nemške nacionalne zveze dr. Gross. Predlagal je, naj se sprejme sledeča resolucija:

Danes zbrani državni poslanci nemških meščanskih strank zahtevajo odločno ureditve novih razmer v Avstriji, ožjega združenja z Nemčijo v gospodarskem, političnem in vojaškem oziru, ureditve jezikovnega vprašanja v Avstriji, uvedbe nemškega državnega jezika, kakor tudi avtonomijo Galicije in na podlagi te delaven državni zbor brez zastopnikov Galicije. Ker so te zahteve tako v interesu države kakor nemškega naroda, pričakujejo danes zbrani poslanci, da bo nova vlada, ki vse ukrenila, da se te zahteve v najkrajšem času uresničujejo.

Resolucija se sprejme z velikim odobravanjem.

Da se te zahteve uresničujejo, kakor tudi, da se varujejo skupne koristi, bo skrbel sledeči novoizvoljeni skupni odbor: dr. Damm, dr. Freissler, dr. baron Fuchs, dr. Gessmann, dr. Gross, Hauser, Herzmansky, Princ Liechtenstein, Pacher, Schmid, Schraffl, dr. Wiesskirchner, Wolff.

Stališče nemških kršč. soc. poslancev glede resolucij združenih nemških strank.

Dunaj, 11. nov. Krščansko-soc. nemška državnozborna zveza se je posvetovala včeraj pod predsedstvom poslanca Schraffla. Posvetovanja so se udeležili tudi načelnik stranke princ Liechtenstein, župan dr. Weisskirchner. Bivši minister dr. pl. Wittek, dr. Gessmann, deželni odbornik Kunschak in glavni urednik »Reichspost« dr. Funder. Glede skupnega zborovanja nemških nacionalcev in nemških krščanskih soc. dne 9. t. m. se je sklenila po živahni debati soglasno sledeča resolucija:

Krščansko-socialna zveza nemških poslancev odobrava korake, ki jih je napravilo predsedstvo kluba v svrhu sporazumljenja z nemško nacionalno zvezo v zadevi skupnega postopanja v narodnih in do-

spodarskih vprašanjih. V skupnem zborovanju dne 9. t. m. sklenjena resolucija se predloži klubu v posebnem poročilu z vsemi posledicami tam izgovorjenih vodilnih stavkov.

Zborovanje nemške delavske skupine. Dunaj, 10. nov. Poslanci nemške delavske skupine so zborovali 9. t. m. Med drugim se je zahtevalo kot nujna potreba združenje vseh nemških strank v nemškem bloku in takojšnjo sklicanje parlamenta.

Poslanci ruske dume o proglasitvi kraljevine Poljske.

Petrograd, 11. novembra. (K. u.) Vsi člani dume: Rusi in Poljaki, so sprejeli oklic Avstrije in Nemčije o proglasitvi kraljevine Poljske z živahno grajo. Na shodu slovanskega podpornega društva 7. t. m. v Petrogradu so po toplih govorih navzočih Rusov in Poljakov izjavili, da je korak Avstrije in Nemčije navadno izizivanje.

Rusko časopisje o Poljski. Vse rusko časopisje se dalje bavi z proglasitvijo Poljske.

»Novoje Vremja« piše Poljska brez Poznanja, Šlezije in poljskih galskih krajev je le pruska provinca. Pravi namen proglasitve Poljske je iskati v tem, da se primora poljsko ljudstvo, bojevati se za pruskega kralja. Nihče se ne bo dal s tem slepiti. Slavne tradicije poljskega orožja se družijo na bitko pri Tannenbergu, kjer so poljski, litovski in ukrajinski regimenti porazili nemški viteški red. Pred petimi stoletji započeto delo se bo nadaljevalo do zmagočnega konca.

V »Novosti Dnia« se je izrazil poljski grof Wielopolski, da se gre centralnim velesilam samo za nekaj stotisočev poljskih vojakov.

Španski listi in Poljska.

Madrid, 10. novembra. (K. u.) Nestranksarsko in osrednjim silam prijazno časopisje presoja ustanovitev poljskega kraljevstva skrajno ugodno. »A. B. C.« pravi: Vedno bolj jasno je, kdo so prijatelji slabotnih in zatiranih narodov. »Tribuna« označuje proklamacijo kot prvi pozitivni uspeh svetovne vojske. »Nacion« vidi v tem prvega predhodnika miru. »Debate« povdarja zasluge poljske legije. »Correo Espanol« kliče: Živela Poljska in zahvala vladarjema, ki spreminjata tiranstvo v svobodo!

Možnost, da postane tudi Ukrajina kraljevina.

Carigrad, 10. novembra. Neki turški list izjavja: Če bodo Rusi nadaljevali vojsko, bo mogoče v kratkem proglašena tudi kraljevina Ukrajina.

Nove srednje šole na Poljskem.

Lublin, 10. novembra. (K. u.) V Zamosću so otvorili gimnazijo in učiteljsko, v Pulawy pa realko. Vse tri šole so javni zavodi.

Presenečenje pri volitvi predsednika ameriških Združenih držav.

Wilson izvoljen.

Še enkratno štetje glasov. London, 9. novembra. (K. u.) »Times« poročajo iz Londona: Kolikor je doslej znano je gotovo glasovalo za Hughesa 17 držav, ki imajo skupno 242 glasov. Za Wilsona je glasovalo 25 držav, kar pomeni v volivnem kolegiju 251 glasov. Neznani so še izidi v državah: Kalifornija, Minnesota, New-Mexiko, North Dakota, Oregon, ki imajo skupno 38 glasov.

London, 10. novembra. (K. u.) Reuter poroča iz Newyorka: Republikanski narodni odbor razglašja, da se bodo v državah, v katerih je bilo število za oba kandidata oddanih glasov približno enako,

med temi v Kaliforniji, North Dacoti, Minnesoti, New-Mexiki in New-Hampshire, najbrž še enkrat prešteli glasovi.

Newyork, 9. novembra. (Ob 4. uri zjutraj. — Kor. ur.) Reuter poroča: 24 ur potem, ko so ameriški listi vseh strank bili prepričani, da je Hughes izvoljen, je bil položaj še vedno neodločen. Na obeh straneh vlada veliko razburjenje. Obe stranki hočeta zmago. »Associated Press« je izračunala morebitno moč v volivnem kolegiju. Po tem računu bi dobil Wilson 232, Hughes 239 glasov, med tem ko je še 60 glasov osmih držav dvomljivih.

Wilson izvoljen.

Newyork, 9. novembra. (Kor. ur.) Wilson je izvoljen.

Republikance je izid volitev presenetil.

London, 11. novembra. (Kor. urad.) »Times« poročajo iz Newyorka: Republikance je izid volitev zelo presenetil, ker je dobil Hughes na zahodu v več krajih večino. Wilsonova zmaga na zahodu je povzročila veliko pozornost. Niso jo povzročili glasovi žena in delavcev, marveč geslo demokratov »Mir in blagostanje« in nezaupljivost nasproti finančnim koristim, ki jih po sodbi volilcev z zahoda zastopa Hughes. »Daily News« poročajo iz Newyorka, da so se glasovi Nemcev skoraj enako razdelili na oba kandidata. Hughes je propadel v Milwaukee in v St. Louisu, kjer so Nemci posebno močni; dobil je pa na tisoče glasov nemških demokratov v Newyorku.

Novi avstrijski poslanik v Ameriki.

Dunaj, 10. novembra. (K. u.) Listi poročajo: Kakor se čuje, je avstrijski poslanik v Sofiji grof Tarnovski imenovan za poslanika v Washingtonu.

Velika nesreča na Visli.

Uradno poročilo o nesreči na Visli.

Lublin, 10. novembra. (K. u.) O katastrofalni nesreči na Visli pri Kazimiersu so dospeli naslednji uradni podatki: Ob 6. zvečer se je imelo na enem obeh brodov, ki sta v prometu pri Kazimiersu, prepekljati na drugi breg 144 ljudi, večinoma ženske in otroci. Potniki so se zbrali na obeh skupaj zvezanih plavih; krmarila sta brodarjev brat in pomožni krmilar. Brod je gladko odrinil od brega in je bil že 6 metrov pred nasprotnim bregom, ko je lastnik broda zaklical svojemu bratu, naj zapelje nekoliko po reki nizdol, ker je stal na postajališču neki motorni čoln. Krmilar je ubogal, a je moral slabo krmariti, ker sta se začela plava sukati. Potniki so menili, da je brod zadel na nasipino, začeli so na enem plavu tiščati na sprednji konec in plav se je začel potapljati. Nastala je panika, in tudi potniki na drugem plavu so začeli tiščati naprej, namestu, da bi bili ostali na drugi strani. Spona se je pretrgala in broda sta se potopila. Vsi ljudje so padli v vodo. Namestnik orožniškega poveljstva je bil s mostovom takoj na mestu, in le njegovi enerzijski se je zahvaliti, da je bil sploh kdo rešen. V najkrajšem času se je udeleževalo reševalnega dela vse orožniško mostvo in mostvo delavskih oddelkov, vsega približno 500 mož, dalje en parnik in dva motorna čolna. Kljub temu je bilo mogoče rešiti samo 27 oseb. Tema in pa okolnost, da si potniki — večinoma ženske in otroci — niso znali nič pomagati s plavanjem, sta glavna vzroka, da je zahtevala katastrofa, ki se je pripetila blizu brega, tako veliko človeških žrtev. Doslej so potegnili iz vode 59 utoplencev. Posestnik broda je zbežal ter ga zasleduje oblast. Razen krmarja zadeva krivda tudi njega.

Naročite „Slovenca.“

Novo polsko kraljestvo.

Važne izpremembe pri prodaji kruha v Ljubljani.

Da se pride v okom pogostim pritožbam o neenaki razdelitvi kruha ter omogoči popolnoma enakomerno razdelitev vsega kruha, ki je dnevno na razpolago, ne da bi se bilo treba strankam nastavljanju pred prodajalnami kruha, je mestna aprovizacija odredila sledeče:

1. Koliko naj dobiva vsaka oseba na dan kruha na svojo izkaznico.

Vsaka stranka dobi na svojo krušno izkaznico na dan 1 četrtinko hlebca kruha. Rodbina dveh oseb dobi torej na svoji dve krušni izkaznici dve četrtinki hlebca, t. j. pol hlebca na dan, rodbina 7 oseb dobi nasprotno na svojih 7 krušnic izkaznic 7 četrtink hlebca t. j. 1 in $\frac{3}{4}$ hlebca dnevno.

2. Kaj je storiti stranki, da dobi vsak dan toliko četrtink hlebca kruha, kolikor ima oseb, oziroma krušnih izkaznic.

Vsaka stranka naj pride v nedeljo, 12. t. m. ali pa v ponedeljek, 13. t. m. in potem vsako drugo nedeljo oziroma ponedeljek po prejemu krušne izkaznice k onemu peku oziroma prodajalcu kruha, ki prodaja kruh za one številke, ki jih ima stranka zabeležene na krušnih izkaznicah. Vsaka stranka pa mora prinesiti vse cele krušne izkaznice ter izročiti vse takoj prvi dan prodajalcu kruha.

3. Kaj ima storiti prodajalec kruha, da dobi stranka dnevno toliko četrtink hlebca kruha, kolikor je založila celih krušnic izkaznic.

Ker je prodajalec takoj prvi dan odzvel stranki vse krušne izkaznice, tako da stranka nima ničesar več v rokah, zato mora prodajalec kruha izročiti stranki posebno potrdilo, v katerem s svojim podpisom potrdi, da je stranka založila pri njem toliko in toliko celih krušnih izkaznic, ter da dobi pri njem skozi vseh 14 dni zgoraj označeno količino kruha. Stranka, ki je izročila n. pr. 3 krušne izkaznice, dobi potrdilo, da ima dobiti dnevno 3 četrtinke hlebca.

4. Kako bode torej stranka dobivala 14 dni kruh.

Stranki ni treba drugega, kakor da pride vsak dan h prodajalcu po kruh s potrdilom, ki ga je izdal prodajalec. To potrdilo prodajalca kruha ima namreč tudi 14 odrezkov. Prodajalec odreže sam vsaki dan po jeden odrezek od svojega potrdila, tako, da stranka ne more priti dvakrat na dan po kruh.

5. Kaj pa z odrezki izkaznic, ki so določeni za moko.

Prodajalec, ki je dobil od stranke vse krušne izkaznice, mora takoj vrniti stranki vse one spodnje dele krušnih izkaznic, ki so določeni za moko, katere naj stranka hrani, da lahko zanje nakupi p priliki moko.

6. Kake so toraj posledice te nove preuredbe.

a) Stranka ne more zahtevati od peka dnevno več kruha, kakor toliko četrtink hlebca, kolikor je pri njem založila krušnih izkaznic.

b) Pek je obvezan izročiti stranki dnevno toliko četrtink hlebca, kolikor je dobil od stranke celih krušnih izkaznic.

Odrezati in vrniti pa mora stranki kakor rečeno vse spodnje dele za moko.

c) Vsaka stranka pride k prodajalcu kruha vsak dan po kruh, prodajalec pa odreže stranki od svojega potrdila po jeden odrezek, tako, da ima stranka štirinajsti dan še zadnji, t. j. 14 odrezek.

7. Kedaj se prične s prodajo kruha po tej preuredbi.

Po tej preuredbi prodaje se bode prodajal kruh že v nedeljo, dne 12. in ne šele v ponedeljek, kakor je bilo pomotno objavljeno.

Na nove krušne izkaznice se torej v petek in soboto še ne sme prodajati kruh.

8. Prodajalci kruha in moke ter ostali predpisi so razvidni iz plakatov.

Število prodajalen moke se je moralo zaradi boljše organizacije in kontrole zdatno omejiti. Prizadeti trgovci naj tega ne smatrajo za nezaupnico ter naj se uklenijo neizprosni potrebi skupnosti.

Pred nadaljevanjem laške ofenzive.

Mir na laškem bojišču traja dalje. Toda kakor kažejo vsa znamenja, se prične zopet kmalu vojni ples. Lahki se pripravljajo korenito. Kakor poročajo čez Svico, izjavljajo vsi italijanski listi, da je mir na goriškem bojišču le začasen in da se bo laška ofenziva v kratkem z vsemi sredstvi zopet nadaljevala. O koncu ofenzive ni niti govora. Toda iz vseh listov odseva občudovanje junaštva avstrijskih čet, avstrijskega topništva. Laški poročevalci poročajo, da dohajajo na bojišče vedno nove sve-

že italijanske čete. V laških listih se izrecno povdarja, da vodi laške čete vojvoda d' Aosta.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. novembra. Uradno: Položaj se ni izpremenil. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

9. novembra. Slabo vreme je na celi bojni črti oviralo nastope topništva. Na Krasu blizu kote 291, jugovzhodno od Pečurke, smo našli še eno baterijo treh 150 milimeterskih možnarjev, ki jo je bil pustil sovražnik. Tudi streliva je bilo veliko. V zadnji ofenzivi smo torej vzeli sovražniku 20 topov, 13 med njimi jih je srednjega kalibra. Sovražna letala so metala bombe pri Tržiču; en mrtvec, več ranjenec.

Po deveti soški bitki.

Bern, 10. novemb. Polkovnik Feyler piše v »Journal de Geneve«: Italijani se niso prav nič približali Trstu, čeprav so napeli vse svoje moči. Šele prihodnjo spomlad se bo mogla pričeti nova akcija. Da morejo doseči Trst, morajo brezpogojno osvojiti Kras. Njihova armada more iti le tedaj naprej, če se bodisi v Vipavski dolini, bodisi ob obrežju, polasti Krasa. Deveta soška bitka, v kateri so napeli vse svoje moči, je končana. — Avstriji so se na Krasu izborna branili in preprečili, da Italijani niso mogli priti naprej po skalnatem morju.

Italijanska priznanja naši artiljeriji in letalcem.

Lugano, 10. novembra. (K. u.) Italijanski listi še vedno priobčujejo poročila s fronte, v katerih opisujejo silen učinek avstroogrške artiljerije proti italijanskim južnim kraškimi postojankam. Naglašajo, da je bilo treba največje požrtvovalnosti in napora, da so jih obdržali in tako preprečili, da se italijanski sunek v srednjem kraškem pasu ni izjalovil. — V »Corriere della Sera« znova naglašajo odlično delo avstroogrskih letalcev v drznem poizvedovanju in ofenzivi.

K poročilu italijanskega mornaričnega ministrstva.

pripominjajo z merodajnega mesta na Dunaju:

Resnice o prvem poročilu glede pogube enega naših podmorskih čolnov ne moremo kontrolirati. Dejstvo je, da se eden podmorskih čolnov od gori navedenega časa ni vrnil ter so došle za neeljave vesti, glasom katerih sta bila njegov poveljnik, ladijski poročnik Orest vitez pl. Zopa, in drugi častnik, fregatni poročnik Pavel Meixner, kot vojna ujetnika prepejana na Gallipoli. Ali se je ob enem z našim podmorskim čolnom potopila samo ena italijanska torpedovka, kakor navaja Agenzia Stefani, se ne da dognati; došle so bila pa vsa italijanska mornarična poročila, v kolikor jih je bilo mogoče kontrolirati, sestavljena po geslu, da je laž patriotična dolžnost.

V noči na 2. november se je posrežilo nekemu italijanskemu motornemu čolnu, da je s priznanja vredno drznostjo in spretnostjo udrlo v Fasanski kanal in izstrelil proti ondi zasidranim ladjam dva torpeda, ne da bi bil dosegel s tem najmanjšega uspeha. Vслед napadnega razumljenega telefoničnega poročila motorni čoln ni bil ne obsvetljen ne obstreljevan ter je mogel zato uiti. Torpeda smo cela potegnili iz vode in vrhu tega uplenili popuščen majhen čoln. Da bi bilo več torpedovk udrlo v Fasanski kanal ali celo v puljsko pristanišče ter se kateremukoli fortu približale tako, kakor navaja italijansko poročilo, bile obsvetljene od reslektorjev in obstreljevane od baterij, je patriotična izmišljotina.

V noči na 4. november so sovražni motorni čolni sprožili v draško lukko, kolikor se je opazilo, tri torpede, od katerih sta dva eksplodirala, ne da bi povzročila najmanjšo škodo. Motorne čolne je pregnal ogenj naših kopnih baterij, nakar so oddali sovražni rušilci daleč na morju nekaj salv v neznan smer in z neznanim uspehom. Vse drugo, posebno pa potopitev enega naših parnikov v lukki, napad in umakitev naših torpedovk spada v poglavje patriotične dolžnosti.

Zjutraj dne 5. novembra so obstreljevale tri naše torpedovke — ne rušilci — novo, tovarni podobno poslopje pri St. Elpidio a Mare in se odstranile, ko so poslopje s strelji užgale. Na vojni poti severu so kmalu nato izmenjale nekaj strelj s prihitelim oklopnim vlakom, ki je bil dvakrat, po priključki brez posobnega učinka zadet. Torpedovke niso bile niti najmanj zadete od kakega strelja. Nasprotna navedba o dveh zadetih čolnih, od katerih bi se bil eden nagnil in se s pomočjo drugega oddaljil, je patriotična fantazija.

Novi vpoklici v Italiji.

Rim, 10. novembra. (K. u.) Uradni list objavlja ukaz, s katerim kličejo pod orožje tretjo kategorijo letnika 1878. za 15. november.

Poplave na Laškem.

Lugano, 10. novembra. (K. u.) Glasom italijanskih listov so nalive povzročili velike poplave na beneškem mestnem ozemlju, v ozemlju reke Arno in na ligurskem obrežju. Škoda znaša mnogo milijonov.

Potopljene ladje.

Lugano, 10. novembra. (K. u.) Italijanski listi poročajo: Italijanski parnik »Savio«, ki je vozil angleški premost, se je vsled viharja pred Brestom potopil. — Grška jadrnica »Atlant« in neka francoska vlačilnica sta se potopili ob sardinski obali. Vsa moštva rešena.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. novembra. Veliki glavni stan.

Ker se je lahko opazovalo, se je na mnogih mestih bojne črte močnejše streljalo.

Pri Somme brezuspešni sovražni delni napadi pri Eaucourt — L'Abbaye, pri Guedecourt, pri Lesbouéfs in pri Pressare. Močne francoske sile so prodirale na obeh straneh Saily. Odbili smo jih deloma v bližnjem boju.

Letalci so v mesečni noči nadaljevali svoje podnevi zelo živahno delovanje. V mnogih zračnih bojih smo v celoti sestrelili 17 sovražnih letal, večino na obeh straneh Somme. Naše skupine so ponovile svoje učinkujoče napade na kolodvore, na tabore čet in streliva, posebno v prostoru med Peronne in Arnesis.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Tovrničar topov v Sevresu popolnoma uničena.

Pariz, 11. novembra. (K. u.) »Temps« poroča: Vслед eksplozije je popolnoma uničena tvornica topov v Sevresu.

Francoze stane vojska vsak mesec 2846 milijonov.

Pariz, 10. novembra. (Kor. ur.) Francija stane povprečno vsak mesec vojska 2846 milijonov.

Angleške izgube.

London, 9. novembra. (K. u.) Izrazi o izgubah z dne 6., 7. in 8. vsebujejo imena 320 častnikov (94 padlih) in 11.764 mož.

Sijajen uspeh proti Rusom.

Sijajen dokaz, da je na ruskem bojišču prešla inicijativa na nas, je prinesel zmagočiti boj pri Baranovičih. Tam je blizu Skrobove neka nemška pehotna divizija napadla več zaporedno ležečih ruskih postojank in osvojila prostor v globočini 4 km. Izgube sovražnika znašajo blizu 10.000 mož. Operativna pridobitev obstoji v tem, da je Rus sedaj prisiljen poslati znatne sile v ta odsek, bodisi da izgubljeno zopet osvoji, bodisi da prepreči, da Nemci ne napredujejo dalje. V taktičnem oziru pa nemška pridobitev na ozemlju ogroža sosednje ruske odseke. Uradno poročilo lahko tedaj z vso pravico govori o težkem porazu sovražnika.

Protiofenziva zavezniških čet v odseku Fölgyes je zopet osvojila skoro vse v prejšnjih bojih izgubljeno ozemlje. Rusko-rumunske divizije se zopet umikajo na mejo.

Na južni bojni črti Sedmograške napredujemo kljub najsilovitejši sovražni protiofenzivi. Boji zadnjega tedna so dokazali, da se je nastopu rusko-francoskega višjega vodstva posrečilo rumunsko armado po težkih porazih pri Sibinju in Braševu zopet vsposobiti za boj.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. novembra. Uradno: Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla. Napadi Rumunov zahodno od Vulkankega prelaza niso uspeli. Na obeh straneh doline Aluta in jugozahodno od Predeala so zvezne čete zopet pridobile na ozemlju, vrgle so sovražnika z naskokom iz njegovih postojank in jih držale nasproti sovražnim protinapadom. Ujeli smo 188 mož in zaplenili 4 strojne puške. Naš napad je tudi v gorovju Gyergygo ugodno napredoval.

Bojna črta maršala princa Leopolda Bavarskega.

Nemške čete so pri Skrobovi z naskokom vzele v približni širini 4 km več ruskih obrambnih postojank in so sovražnika vrgle čez višino. Rusi so poleg velikih krvavih izgub izgubili tudi na ujetnikih 49 častnikov in 3380 mož, na plenu pa 27 strojnih pušk in 12 metalcev min.

Balkansko bojišče.

Monitorji c. in kr. donavskega bro-

dovja so zaplenili pri Giurgiu 2 rumunski s petrolejem naloženi vlačilnici.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. novembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina maršala princa Leopolda Bavarskega.

Braničorske čete, vodil jih je generalni major pl. Wovna, in pešpolk št. 401 so pri Skrobovi v širini približno 4 km vzele z naskokom več ruskih obrambnih črt in vrgle sovražnika čez prelaz Skrobova. Naše izgube so bile nizke, sovražne žrtve so bile zelo krvave; izgubil je na ujetnikih 49 častnikov in 3380 mož. Plen znaša 27 strojnih pušk in 12 metalcev min. Rus je zopet doživel tu težak poraz.

Bojna črta generala konjenice nadvojvoda Karla.

Naši napadi v gorovju Gyergygo so ugodno napredovali. Skoraj popolnoma smo zopet pridobili ozemlje, ki smo ga bili izgubili 4. novembra. V odseku Predeal smo zahodno Azuge iznova napredovali in odbili rumunske protinapade. 188 ujetnikov in 4 strojne puške smo zaplenili. Na obeh straneh Alute uspešni boji, v katerih so se poleg bavarske pehote in avstrijskih gorskih čet posebno odlikovale naše črnovojniške čete.

Bojna skupina maršala plem. Mackensena.

Pri Giurgiu so zaplenili monitorji dve rumunski s petrolejem naloženi ladji vlačilnici. Na bojni črti v Dobrudži nobenih bistvenih dogodkov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 9. novembra. Uradno: Rumunsko bojišče.

V različnih odsekih donavske črte topovski in pehotni ogenj. Nemška stotnija je, podpirana od skupine avstrijskih monitorjev poizvedovala na levem regu nasproti zahodnega odтока prekopa Belen in pognala obrežno obrambo v beg. Stotnija se je vrnila z ujetniki in vozom polnim municije.

Dobrudža. Slabotni spopadi med izpostavljenimi oddelki. Ob obrežju Črne mora mir.

Sofija, 10. novembra. Uradno:

Pri Donavi v raznih odsekih topniški in ogenj pehote. Avstrijski monitorji so zaplenili pri Giurgiu dve rumunski ladji vlačilnici; ena med njimi je bila naložena s 600 tonami petroleja. Iz Dobrudže se ni nič važnega poročalo. Pri črnovodskem mostu je prisililo naše topništvo enote, ki so bile prodrle na levi breg Donave, da so se morale umakniti proti postaji Dunarea. Na obali Črne mora je mirno.

Iz izpovedi nekega Rusa, ki ga je vrglo morje na našo obal in ki je pripadal posadki ruskega dreadnoughta »Imperatrice Maria«, je gotovo, da se je ta dreadnought potopil na mini pri Sulini (Feodosia otoki).

Rumunsko uradno poročilo.

Na zahodni bojni črti v Moldavi nič novega. Topništvo je streljalo v dolini Buzen pri Tabla Butti, pri Bratoces in pri Predelutu. V dolini Prahova živahno obstreljevanje. Odbili smo napad sovražne pehote. Pri Donavi ogenj s topovi in s puškami. V Dobrudži smo prodirali proti jugu. Sovražna povodna letala so napadla Sulino. Eno letalo smo sestrelili in zaplenili. Letalca in opazovalca smo ujeli.

Rusko uradno poročilo.

8. novembra. V odseku Hvlostovice—Dubie (jugozapadno od Brodov) so podvzeli sovražni oddelki, močni od 50 do 100 mož, poizvedovalne sunke. Z ognjem smo preprečili poskuse sovražnika, da bi v bližini vasi Svistelniki izkopal strelske jarke. Vshodno od Kirlibabe je nek naš bataljon napadel sovražnika, ki se drži pred našimi postojankami. Sovražnik je hotel naš sunek zadržati in je zato pripeljal dva topa, ki sta pa postala kmalu za boj nesposobna. Naši junaški vojaki so vdrli v sovražni jarek, ujeli nad 100 mož in zaplenili 2 strojne puške in 1 metalca bomb. Južno od Dornavatre v dolinah rek Bôr-Szek in Putna so se naša podjetja uspešno nadaljevala. Tu smo zadnja dva dni zaplenili 7 strojnih pušk in ujeli 15 častnikov in 800 mož.

Boji v Rumuniji.

Geni, 10. novembra. Iz Bukarešta: Sovražnik najbolj pritiska južno od Predeala in v Alutski dolini. Na ostalih delih bojne črte napadajo Rumuni. V Dobrudži so pričeli Rusi in Rumuni ofenzivo.

Iz Dobrudže.

Amsterdam. Iz Petrograda: Rusko-rumunske čete drže v Dobrudži zasedeno črto, ki leži 45 km severno od Črne vode—Konstanca. Mackensen se, kakor kaže, zdaj brani.

Kronanje na Erdeljskem izostalo.

Iz Sepsu Sz. György poroča »A Világ«: Med vpadom Rumunov je sovražni poveljnik Berinday napovedal, da bo prišel veliki knez Nikolaj, ki bo zastopal carja Nikolaja, ko bodo kronali rumunskega kralja Ferdinandanda za carja. Kronanje je bilo določeno na 20. oktober.

Ruska mobilizacija obenem napoved vojske Nemčiji.

Berlin, 10. novembra. (Kor. urad.) »Norddeutsche Allg. Ztg.« izjava: Rusko mobilizacijsko povelje iz leta 1912, na katero je opozarjal kancler v večerajšnjem svojem govoru, se mora v nekaterih točkah dobesedno objaviti, ker odkrije že dolgo časa nameravane napadalne namene Rusije proti Nemčiji in popolnoma ovrže, kar je trdil Grey, da je Rusija mobilizirala le, da se brani. »Tajno. Nujna brzojavka. Načelnik štaba varšavskega okraja, oddelek generalnega kvartirnega mojstra mobilizacijskega oddelka. 30. septembra 1912. Št. 2450. Mesto Varšava. Poveljniku četrtrega armadnega zbora.

Vse prejšnje odredbe o operacijem skem značaju se izpremene. Naznanjam Vam na ukaz poveljnika čet sledeče vodilne točke. Najvišje mesto je zapovedalo, da napoveduje razglašena mobilizacija tudi vojsko proti Nemčiji. Nemška armada se bo zbrala, kadar je popolnoma pripravljena na vojsko, v prostoru mazurskih jezer 13. dan mobilizacije. Prednji nemški zbori pač lahko prekoračijo mejo že 10. dan. Oborožene ruske sile se razdele v nekaj armad, ki se že prej določene, da enakomerno operirajo tako proti Nemčiji kakor tudi proti Avstriji. Armade, ki so že prej določene, da bodo operirale proti Nemčiji, bodo tvorile eno skupino, ki ji bo zapovedoval višji poveljnik armadnih skupin nasproti nemški bojni črti. Druga armada, h kateri pripada 6. zbor, pristopi k skupini armad severno-zahodne bojne črte. Štab vrhovnega poveljnika druge armade bo bival do sedmega dne mobilizacije v Varšavi, na to bo bival v Wolkowskyu.

Splošna naloga čet severno-zahodne bojne črte je, da ko se bo končala koncentracija, prično korakati proti oboroženim silam Nemčije z namenom, da se prenese vojska v ozemlje Nemčije.

Druga armada mora prikrivati mobilizacijo in splošno koncentracijo armade. Prostor Bialistok—Grodok mora armada za vsako ceno držati. Druga armada se zbere, da izvede to nalogo, na bojni črti Sopoczkin—Lomža. (Slede podrobna navodila o nastopu, o razvrstitvi divizij, o transportih itd.) Končno se opozarja na veliko politično važnost odredb in konča: Vsebina teh navodil tvori strogo državno tajnost. Slede podpis: generalni poročnik Kljujev, generalni major Postovski, starejši pobočnik polkovnik Daler. Tega povelja iz 1. 1912 niso preklicali, ko je izbruhnila 1. 1914 vojska, je bilo še veljavno. Ne more se dvomiti, da je bilo znano tudi francoski vladi, po njej pa angleški; ker so v zadnjih letih ruski, francoski in angleški generalni štab skupno delovali, kar dokazujejo tudi mnoga potovanja generala Frencha.

Boji v Macedoniji.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. novembra. Uradno: Sovražno topništvo je na bojni črti pri Vojvši močnejše delovalo. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

BOLGARSKO URADNO POROČILO.

Sofija, 9. novembra. Uradno: Macedonsko bojišče.

Razun navadnega topovskega ognja in bojev patrolj ni nič važnega poročati.

Sofija, 10. novembra. Uradno:

Južno od jezera Prespa je odbila naša konjenica napad dveh sovražnih stotnij. Na celi bojni črti od jezera Prespa do izliva Strume za nas ugodna podjetja patrolj in, kakor navadno, topniški ogenj, ki je bil pač živahnejši v ovinku Črne, a se je od časa do časa prekinil.

Naše topništvo je z učinkujočim ognjem povzročilo več razstrelb med baterijami, ki so bile obstreljeване.

Izleška smo odbili napade sovražnih pehot v vaseh Rahovo in Barakli Džuma. Na obali Egejskega morja je mirno.

K bojem pri Bitolju.

Sofija, 9. novembra. (K. u.) K bojem pri Bitolju piše poluradni »Echo de Bulgarie«: General Sarraill je imel prav, da je hvalil hrabrost srbskih čet, ker se zadnji Srbi žrtvujejo za njegovo himero. Mnogo tisoč Srbov je padlo, da so osvojili nekaj gričev in vasi. Kmalu ne ostane nihče več, da zopet osvoji in dvigne Srbijo. Macedonska fronta je imela samo eno ranljivo mesto — južno od Bitolia. Sarraill in Srbi so

napeli ondi vse sile, a uspeh je bil le ta, da so Srbi docela omagali in da so se zrušili balkanski načrti entente.

Sarrail.

Basel, 10. novembra. Francoski listi namigavajo, da je topot Sarrail sam ponudil ostavko, ker ni dobil za nadaljevanje ofenzive potrebnih ojačenj.

Dnevne novice.

Avstrijska liga. Že začetkom vojne, ko so se vsi avstrijski narodi v lepi enodušnosti dvignili za obrambo habsburškega prestola, je »Slovenec« priobčil članek, v katerem je povdarjal, da bi bilo treba na podlagi v vojni izpričane edinosti avstrijskih narodov ustanoviti »Avstrijsko ligo«, obstoječo iz zastopnikov avstrijskih narodov. Vodilo tej ligi bi bila avstrijska misel, v kateri je bistven del enakopravnosti vseh narodov. Tako bi bila Avstrija velika tudi po vojni v delu vseh narodov, združenih v avstrijski misli. Takrat so »Slovenca« citirali vsi večji listi. Morda ta načrt še ni popolnoma zaspal. Te dni smo čitali »Neu-österr«.

Pravi izobraženci vseh narodov naše ljube Avstrije imajo sveto dolžnost, da sodelujejo pri ustvaritvi nove Avstrije, v kateri naj se združuje gospodarska samoohrana s socialno pravičnostjo zakoniti red z državljansko svobodo, idealno stremljenje s treznim smislom za resničnost, in v kateri naj pri reševanju gospodarskih, pravnih in dušno-nravnih vprašanj salus publica končno postane suprema lex. Delati za to, bi bila v prvi vrsti naloga vseh, ki so karkoli v službi države ali družbe. Pri vseh teh morata biti razsodnost in socialna vest toliko razvita, da spoznajo, da bi z dvomom ali majanjem temeljev družbe nedopustno varali zaupanje, ki ga stavi vanje splošnost. S to zavestjo bodo vodilni sloji znova našli stik s priprosto in zdravo pametjo ljudstva, ki je imelo to vedno za ob sebi umevno resnico. Sveta liga izobraženih in vestnih patriotov vseh narodov, stanov in strank si bo ustvarila novo Avstrijo, ne preko noči, toda tako gotovo, kakor je resnica še vedno zmagala nad zmoto, pravica nad krivico, ljubezen nad sovraštvom. Jedro te lige bodo pa tvorili milijoni, ki bodo, vrnivši se z bojišča, zahtevali tudi v notranjosti države miru in ki se ne bodo dali oslepariti za to, za kar so trpeli in se borili. Duh pa je, ki si bo ustvaril primerno hišo. Njegovo geslo bo: Skupnost in skupna odgovornost, moralno-organično družabno naziranje na temelju čuta dolžnosti kot najmočnejše socialne spojne sile. — Beležimo to za sedaj le kot kronisti in čakamo. Ta program ima življenjsko silo, ki pridobiva — to bi bila edina prava pot tuzdva vse poštene Nemce v Avstriji, katerim je Avstrija domovina. — Upajmo, da bodo med vsemi narodi Avstrije se dobili možje, ki bodo to avstrijsko misel prav umeli in brez strahu razvili njen prapor!

Vojni spomenik na meji treh dežel, Bosne, Slavonije in Srbije, blizu izliva reke Drine, odkrijejo dne 12. novembra t. l.

Praporščak je postal gosp. Ivan Podlesnik, ki se nahaja sedaj v Lešu v Albaniji. Obenem je predlagan v odlikovanje z zlatim zaslužnim križcem. Našemu somišljeniku iskreno čestitamo.

Odlikovan je s srebrno hrabrostno svetinjo I. razreda poročnik zagrebškega pešpolka št. 53 Pavle Miklavčič iz Gorenjevasi nad Škofjo Loko. Vслед bolezni, nakopane na bojišču, je odlikovanec na daljšem dopustu doma in je zlasti sedaj posebno težko in nevarno bolan.

Železni most čez Savo pri Sv. Jakobu je kupil na javni dražbi kranjski deželni odbor.

Dobave masti z Ogrskega. Dunaj, 11. novembra. (Kor. ur.) Listi poročajo, da se bo pričela vlada z Ogrsko zopet pogajati o dobavi masti.

Dobava krompirja. Dunaj, 11. nov. (Kor. ur.) Na včerajšnjem posvetu v notranjem ministrstvu pod vodstvom notranjega ministra, ki so se ga udeležili železniški minister Schaible, predsednik preživljalnega urada sekcijski načelnik Keller, zastopniki vojnega ministrstva in vrhovnega poveljstva, kjer se je določilo, kako naj se pospeši dobava krompirja. Popoldne se je pod vodstvom sekcijskega načelnika Kellera sklepalo, kako naj se porablja krompir v industriji.

Kako je bil Lah spoden iz Škofje Loke. V Škofji Loki živi pošten možak, kateremu se, kakor vsakemu zvestemu Slovencu, gabi nizko laško izdajstvo. Ogorčenje njegovo je pa toliko večje, ker ljudje tudi sedaj njegovo domačo hišo podomače nazivajo »pri Lahu«, kakor so jo nazivali desetletja prej. Mož pa si je znal pomagati. Ogorčeno je nastopil pri županstvu in zahteval, da gre ta madež proč od njegove hiše, on hoče, da njegovi domačiji podomače pravijo »pri Bolgaru«, ki je vedno pošten človek, ne pa »pri Lahu«, katerega se nič dobrega ne drži. To naj se javno okliče in še pristavi, da bo vsakega tožil, kdor bo kedaj Laha iskal pri niem. Izpol-

nile so se mu srčne želje: z javnimi oklici se je javilo škofojloškemu prebivalstvu, da je moževa resna želja, da se njegove domačije ne sme imenovati z izrazom izdajstva »pri Lahu«, ampak da hoče imeti njegova domačija pošten značaj: »pri Bolgaru«. Tako je bil »Lah« spoden iz Škofje Loke, domačijo poštenega škofojločana pa je zasedel »Bolgar«. Tako je storil pošten slovenski možakar sebi in svoji hiši v čast!

Avstrijska centrala za mast in olje s sedežem na Dunaju je poverila za kronovno Kranjsko g. F. S. Skrabar, trgovcu v Višnjigori, samonakup lanenega semena kakor tudi maka, nadalje bučnih pešek in solnčnih rož.

Smrt na vešalih. Na dvorišču vojaškega sodišča je dunajski krvnik Lang dne 9. t. m. obesil Janeza Matko, ki je 19. oktobra t. l. v kleti okrajnega sodišča Fürstenfeld s sekiro umoril jetniškega paznika Nikolaja Tihler in svojega sojetnika Ferdinanda Obinja.

Iz ruskega vojnega ujetništva so se oglasili naslednji goriški Slovenci: France Besednjak, doma od Sv. Mihaela št. 44 pri Šempasu; I. Harej, doma iz Zalošč pri Gorici, obo se nahajata v ruski Aziji in sicer poslednji v Taškentu. Kakor piše I. Harij, je umrl v ruskem ujetništvu njegov domačin Kon-solirjev Lojze, ki zapušča doma žalostno ženo. Ivan Fakin piše, da je prišel 28. julija t. l. Rusom v roke, ter da je z njim vred več Kraševcev v ujetništvu, med njimi Fakin iz Škrbine št. 6.

Iz ruskega vojnega ujetništva se je oglasil Ložan Iv. Bravec ter Cerkničan Alojzij Meden, doma iz Begunj pri Cerknici.

20vinarski nikeljasti novci se bodo sprejemali v plačilo v zasebnem prometu le še do 31. decembra.

Kdo kaj ve o dveh dečkih z imenom Zucchiniat v starosti 9 oziroma 11 let. Enemu obeh je ime Ivan. Oče jima je padel za domovino, mati pa umrla pred nekaj meseci. Pred vojno so stanovali v Podgori pri Gorici. Poizvedelo se je, da v lipniškem taboru ni teh dveh otrok. Tozadevna sporočila na naslov Ivan Zucchiniat, narednik, Mil. Arb. Abt. 216/97, Pola.

Radoslavov golov zmage.

Splošen položaj zelo zadovoljiv.

Sofija, 10. novembra. (K. u.) Na včerajšnjem zaupnem sestanku poslancev vladne stranke je ministrski predsednik Radoslavov med drugim izjavil: Splošen položaj je zelo zadovoljiv. Dogodki na bojiščih se razvijajo tako, da so doslej odločilne izpremembe v korist ententi izključene. Osrednje sile so gotove svoje zmage in možno je, da se vojska konča brez mirovne konference. Vsa ozemlja, za katera je bolgarski vojak prelil svojo kri, bodo ostala bolgarska.

Ljubljanske novice.

Ij V »šentjakobskem prosvetnem društvu« se vrši v nedeljo dne 12. nov. točno ob 7. uri zvečer društveno predavanje. Člani in prijatelji društva se najljubše vabijo, da se tega zanimivega predavanja v obilnem številu udeležijo.

Izposojene knjige »Slov. kršč. soc. zveze« se naj prinese nazaj jutri v nedeljo ob 5. uri popoldne v »Ljudski dom«, I. nadstropje.

Odlikovan je tukajšnji zobozdravnik sedaj črnovojni zdravnik dr. A. Praun-seis z zlatim zaslužnim križcem s krono na traku hrabrostne svetinje. Čestitamo!

Ranjen član slov. kat. akad. društva »Dan«. Kakor nam poročajo, je bil v zadnjih bojih na Krasu ranjen poročnik Heri Hirschmann, član slov. kat. akad. društva »Dan«, iz znane ljubljanske rodbine.

Dr. Fr. Stele je zopet pisal iz ruskega ujetništva. Na dopisnici poroča, da so prestavljeni vsi slovenski častniki, ki so bili poprej v Tjumenu, v Taro. Razen dr. Steleta se nahajajo v Tari sledeči slovenski častniki: prof. Košnik; dr. Vojeslav Mole; dr. Jos. Basaj; dr. Jos. Šmid; med. vet. Dr. Gleria; iur. Pirkovič; stud. ing. Kadunec; iur. Sedej Al.; iur. Turk; učitelj Lulik Avg.; učitelj Gabrovšek; učitelj Jankovič; trg. akad. Pless; phil. Možina; agr. Supanič; Koutny iz Ljubljane; nadporočnik Peršl; uradnik Šusteršič iz Trsta; mag. uradnik Hervatič iz Trsta; med. Zamida; med. Lovšin; učitelj Riegler; iur. Jos. Šenk; stotnik Soss; finančni uradnik Trtnik; abitur. Prezelj. Na koncu pravi dr. Stele: »Hvala Bogu, da smo prišli proč iz Tjumena!« Njegov naslov: Dr. Fr. Stele, Kriegsgef. Offizier, Tara, gouv. Tobolsk, Sibirija.

Iz mestnega aprovizacijskega odseka. Na Dunajski cesti se odprla nova mestna vojna kuhinja za srednje sloje. Kosilo bo veljalo 1 K. — Pekom se zabici, naj bolje pečejo kruh. — Vpeljejo se nakaznice za nakup mesa na mestni vojni stojnici za meso. Razdele se med 1000 rodbin, ki so sedaj v mestni vojni prehrani. Upoštevalo se

bo, kako bi se dobilo od tega mesa juha za šolske otroke, skuhanost meso se bo pa prodalo. — Izvede se nova rekvizicija zelja. — Mesarjem se prepove prodajati špeh na klavnici. Pripeljati ga morajo vsega na trg in nadrobno prodajati. — Nastavi se posebnega nadzornika, ki bo nadzoroval in ki bo pazil tudi na špekulante, kateri izvažajo razno blago iz Ljubljane. Tako blago se jim bo konfisciralo. — Prebrale so se pritožbe, podane mestnemu pritožnemu uradu. Odslej se bo tudi imena onih, ki bodo radi prestopkov kaznovani, objavilo v časopisih. — Mestnemu uradništvu se naroči, naj prijazno postopa s strankami.

Ij Za rodbino Murn smo prejeli: g. Pavel Pollak, šef vojno-žitnega urada, močni oddelek, 50 K., g. Gabriel Erzin 5 K.

Popravek. Včerajšnja vest o nekem najdenem denarju naj se toliko popravi, da je bil denar najden pred neko ljubljansko cerkvijo in ne v cerkvi.

Zakaj ni tobaka.

Najljubše kadilčeve potrebe, tobaka, cigar, cigaret je vedno manj. Komaj se še ujame katera in marsikateri pipar obhodi vse mesto, da si pripori zavitek.

Našemu uradništvu prihaja nebroj vprašanj, svetov in pritožb, a žal, nimamo ni tvornice ni glavne tobačne zaloge, da bi mogli postreči, tako, kakor bi bilo najbolj prav, namreč s tobakom samim. A obrnili smo se na pristojno mesto in izvedeli to-le, kar bode zanimalo vse tobakarje.

Resnica je, da je tesna za vse tobačne izdelke, prav zelo tesna. Razlogov je več. Najglavnejši je, da ni surovega tobaka. Pridelovanje tobaka ne zahteva samo mnogo dela in truda, zahteva tudi razumno negovanje. Kmetijski delavec ni dober za pridelovanje tobaka, mora se vedno pečati s tem. Mnogo tobačnih pridelovalcev je po vedno strožjih vpoklicih v vojni in nadomestiti jih ni moč. Razven tega pa so današnje razmere take, da danes pridelovalec tobaka zasluži groš mnogo lažje, če namesto tobaka prideluje žito, zelenjavo in druga zelišča, ker ima mnogo manj dela z njimi, cene pa so visoke.

Res je vlada izdatno povišala odkupno ceno tobaku, da bi se ustavila izgubi pridelka, a ta povišek je prišel v toliko prepozno, da se bodo čutili ugodne posledice komaj drugo leto.

Razven manjšega pridelka je povzročila tesnoba tobaku okoliščina, da od početka vojne sem ne prihajajo k nam več velike množine ameriškega in egiptovskega tobaka. Tako se je skrčila zaloga surovega tobaka, poraba pa se je zvišala v isti meri.

A kdor misli, da vojska porabi vse, kar se porabi tobaka več, se moti. Res je, da vojaštvo na bojiščih ne strda tobaka, a vsi ti možje so kadili tudi doma. Tudi ne manj, kot sedaj; morda drugih vrst tobak, a ne manjših množin. Mnogo kadilcev je tudi padlo v skoro dveipolletni vojni.

Večja poraba je nastala radi tega, ker so se izdatno pomnožila ozemlja, ki jih moramo preskrbovati s tobakom. Velike pokrajine Poljske, tobaku zelo vajeno prebivalstvo južnih dežel, Srbije, Črnagora, Albanija, vse te rabijo naš tobak. Velika skupina kadilcev nam je na ramah, na katero misli le malokdo: Nemčija. Mnogo tobačnih tvornic, ki vsako leto dobavljajo za mnogo milijonov mark tobačnih izdelkov na trg, mora preskrbovati s surovim tobakom skoro sama naša monarhija, zakaj uvoza iz Amerike preko Hamburga ni in zaloga, nakopičene po skladiščih, so pošle že davno. Nemčija dobiva sicer še iz Nizozemske nekaj tobaka, a največ ga dobi le od nas, posebno z Ogrskega.

V državnih tobačnih tvornicah podelavajo sedaj letošnjo zalogo. Polagoma nakazujejo potem izdelke, sedaj cigare, sedaj cigarete, sedaj tobak. Seveda posamezna mesta ne dobe izdaleč toliko kot pred vojno, celo toliko ne kot lani. Ministrstvo je sicer utešilo glavne zaloge, da bodo dobivale tri četrtine prejšnje porabe izdelkov, dobe pa komaj eno četrtino. A cene so se povišale za povprečno za 25%.

Male tobačne prodajalne dobe tobak dan, dva dni pozneje, ko pride v glavne zaloge. Ker je blaga mnogo manj, se ga seveda malim prodajalnam ne more dati toliko, kolikor žele ali kolikor bi ga imele rade. Vendar se pri oddaji ravna pravično in se pri prodajalcih ozira na lansko porabo, tako da dobi vsaka mala prodajalna blaga v skrčeni toliki množini, ki po odstotkih odgovarja prejšnjemu prometu. Zato bi trafikanti ne smeli grdo gledati glavnih zalog, ki ne morejo drugače. Seveda tudi kupci dobe manj tobaka, vendar še mnogo več, kakor bi ga smeli z ozirom na tesnobo njegovo.

Ta tesnoba bo najbrž vladala do konca vojne, vendar so nam zagotovili na odločilnih mestih, da se bode izdatno omilila v prvem ali drugem mesecu prihodnjega leta.

Kje je tobak. V Budimpešti je došlo zadnji čas policiji veliko pritožb, da prodajajo plačilni natakariji po kavarnah in zabaviščih gostom cigarete in cigare po oderuških cenah. Policija je izvedla nato hišno preiskavo po navedenih lokalih in našla ter zasegla na stotisoče cigar in cigaret, ki so si jih bili nakupičili plačilni natakariji.

Gospodarsivo.

Oddaja žvepla vinogradnikom. Deželni odbor je razdelil letos vsega skupaj 4 vagona žvepla in sicer 3 vagona v času žveplanja in 1 vagon pozneje za prvo potrebo prihodnjega leta. Od prvih treh vagonov so prišle na posamezne vinorodne okraje sledeče množine naročenega žvepla in sicer: na Postojnski okraj, t. j. v Vipavsko dolino 23.520 kg, na Črnomaljski 3462 kg, na Novomeški 1536 kg, na Krški 1382 kg in na Kočevski 100 kg, skupaj 30.000 kilogramov. Pretežna večina je šla tedaj v Vipavsko dolino, ki se ima odnekad bojevati z grozdno plesnijo in kjer so gospodarji vajeni temu delu. Vsi drugi okraji so naročili dosti manj žvepla, dasi bi ga bili letos več potrebovali in velja to posebno za Črnomaljski okraj. Četrty vagon se je po došlih naročilih tako-le porabil: V Postojnski okraj se je dalo 4133 kg, v Črnomaljski 2079 kg, v Novomeški 1641 kg, v Krški 1947 kg in v Litijski 200 kg. Iz teh nanaoročil je povzeli, da so se tudi dolenski vinogradniki po letošnjih težkih izkušnjah začeli bolj zanimati za žveplanje trt, kajti prejeli so od zadnjega vagona okroglo 6000 kg, tedaj več kakor polovico. Od skupne množine 40.000 kilogramov žvepla je odpadlo potemtako v Vipavsko dolino 27.653 kg, za Belo krajino 5541 kg, za Novomeški okraj 3177 kg, za Krški okraj 3329 kg, za Litijski okraj 200 kg in za Kočevski okraj 100 kg. Žveplo je dobro učinkovalo, le škoda, da se je zaradi posledic njegove lahke vnetljivosti prva pošiljava preveč zakasnila.

Klaverjev koledar 1917, pravi misijonski koledar v prosep rešitve duš ubogih zamorcev in oproščenje sužnjev, katerega je izdala družba sv. Petra Klaverja letos tudi v slovenskem jeziku, je pravkar izšel. Je zelo priporočljiv vsled svojih lepih in poučnih povestic in slik iz življenja zamorskih kristjanov v Afriki. Tui vrli vojniki in ljuba mladina najdejo v njem primernege in koristnega berila. En izvod stane 30 vin., s pošto 6 vin. več. 10 izvodov poštne prosto. Naroča se pri zgoraj imenovani družbi: Ljubljana, Pred škofijo 8.

Po svetu.

Skupnost držav. Nekdanji holandski minister van Houten priobčuje v »Deutsche Revue« pod naslovom »Gedanken über Staatengemeinschaft« nekaj zelo ozira vrednih misli. Svoj sestavek pričinja: »Stanje Evrope pred vojno ni bilo tako zelo nepovoljno, da bi bilo sorazmerno z žrtvami na premoženju in krvi, katere se sedaj prinašajo, da se to stanje izpremeni.« Na koncu pa govori o nevdržnosti sedanjega pomorskega prava: »V sedanjih vojni se je zavrglo celo dosedanje pravo, tako da ni dobesedno prav ničesar ostalo od njega. Pri določitvi kontrebande se je popolnoma prezrla osnovna definicija, da vojna ni boj proti prebivalstvu, ampak proti vojaški organizaciji... Blokada in obleganje sta se tako daleč raztegnila, da so se faktično cele nevtralne države potegnile v blokirano in oblegano ozemlja. Pomorsko pravo je to, kar dopada Angliji, ki zamore svoje pravice raztegniti do popolne brezpravnosti malih držav. Ko pa bodo vsa morja napolnjena s podmorskimi čolni, potem bo popoln Rule the waves nemogoče.« — Van Houten predlaga mednarodno oskrbnitvo morja kot edino sredstvo, ki more upostaviti vzdržne redne razmere. Anglija naj bi dobila vodilno vlogo pri mednarodni pomorski policiji. »Prava olajšava bo za ves svet, ko ne bo več izdatkov za gradbo ladjevja in bo treba le zmeren prispevek plačevati za pomorsko policijo.«

Antropolog Ranke je nedavno umrl v Monakovem v 80. letu življenja, posvečenega izključnemu studiju o človeški lobanji. Med strokovnjaki je znano njegovo glavno delo »Der Mensch«

v dveh zvezkih; o tem delu se je izrazil Virhov, da je častno za antropologično društvo, ker je njegov glavni tajnik objavil to knjigo. Ranke je bil nasprotnik onih talmi-strokovnjakov, ki so silili vero in politiko tudi na polje primerja-jočega lobanjeslovja. Ko je pokojni Ranke kot vseučilišni profesor imel že 100 semestrov, dejal je v zadnjem govoru: Glavni namen moj kot učitelja in raziskovalca je bil ta pokazati z dejanja, da se naravoslovna veda in krščanska vera ne izključujeta.

— **Gospodarske srednje šole na Češkem in Moravskem.** »Venkov« poroča, da se je tudi letos vpisalo mnogo dijakov v gospodarske srednje šole. V prvi tečaj se jih je toliko prijavilo, da so mogli sprejeti komaj tretjino prijavljenih. V Preravi so morali otvoriti za prvi in drugi tečaj paralelke. To mnogoštevilno vpisovanje pomeni, da so postale te šole popularne in da jih čezdalej bolj obiskujejo sinovi večjih in srednjih posetnikov in gospodarskih uradnikov. Posebno se opaža na Češkem, da so gospodarske srednje šole v Hrudimu in Roudnici premajhne in da bodo morali otvoriti še tretjo gospodarsko srednjo šolo.

Amerika med vojsko bogatejša za 200 tisoč milijonov. »Westminster Gazette« poroča, da se je narodno premoženje Združenih držav v minulih dveh letih pomnožilo za dvesto tisoč milijonov.

Na morju.

Dve francoski bojni ladji potopljene. Pariz, 11. novembra. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča iz Toulona: Mornariški minister je odredil sodno preiskavo o sledečih izgubljenih bojnih ladjah: »Provence«, ki jo je potopil parnik »Gallia«, o mali križarki »Rigel«, ki jo je potopil sovražni podmorski čoln, in o topničarki »Saint Louis IV.«, ki jo je potopil neki angleški parnik.

Švedske ladje ne bodo vozile na Norveško, Dansko in Finsko.

Kodanj, 10. novembra. (Kor. ur.) Švedska trgovinska komisija je sklenila, da v bodoče švedske ladje ne bodo smele voziti na Norveško, Dansko in Finsko.

Razna poročila.

Javni konzistorij.

Rim, 10. novembra. (K. u.) »Osservatore Romano« poroča: Papež je sklenil, da bo zboroval 4. decembra tajni, dne 7. decembra pa javni konzistorij. Papež bo imenoval več kardinalov; med njimi 7 Italijanov in 3 Francoze. Francija bo zastopana v kardinalskem kolegiju z osmimi kardinali, kakor ni bila še nikdar prej.

Bavarski kralj na Dunaju.

Dunaj, 10. novembra. (K. u.) Bavarski kralj, ki se je te dni mudil na sedmogradiški fronti, je dospel danes dopoldne ob svojem povratku v domovino na Dunaj, kjer se je za kratek čas ustavil. Kralj se je prvotno nameraval šele čez nekaj dni vrniti domov in ob povratku ostati dalj časa na Dunaju. Toda zaradi smrti svoje- ga nečaka Henrika je svoj potni načrt izpremenil. Kralj Ludovik je dospel ob 11. uri dopoldne v spremstvu najvišjega dvornika Leonharda, vojnega ministra Kressa in ostalega spremstva na postajo Penzing. Kralj je zapustil dvorni salonski voz posebnega vlaka in se s cesarjevo kočijo peljal v Schönbrunn, kjer je bil pri cesarju tri četrt ure na obisku. Srečanje obeh vladarjev je bilo izredno pristrčno. Iz Schönbrunnja se je peljal kralj zopet na penzinski kolodvor in nadaljeval svoje potovanje v domovino.

Ukrajinci pri ministrskem predsedniku dr. Koerberju.

Lviv. Državnozborni klub Ukrajincev je po proglasitvi neodvisne kraljevine Poljske in po naznanilu večje samouprave Galicije posredoval pri dr. Koerberju, ki je izjavil, da se bo vlada posvetovala, kar je njena dolžnost, tudi z zastopniki Ukrajincev in se ozirala na njih želje.

Nadvojvodinja Cita v bolnišnicah na bojišču.

Dunaj, 9. nov. (K. u.) Nadvojvodinja Cita je nadaljevala svoje posete rezervnih in vojnih bolnišnic naše jugozahodne bojne črte. Obiskala je tudi daleč spredaj ležeče bolnišnice. Obiskala je veliko bolnišnic v krajih Kolosvar, Pestercze, Borguprund in Nazsoed.

Angleške sufragetke za Venizela.

London, 8. novembra (K. u.) V nedeljo so imele pristašnje ženskih pravic demonstracijskih shod na Trafalgar Square, na katerem so protestirale, da angleška vlada ne podpira krepkejši Venizela. Včeraj so se podale gospa Pankhurst in njene somišljenice v državni zbor, da bi se glasom sklepa, ki so ga sprejeli na shodu, oglasile pri lordu Greyu. Ker so

jim zabranili vhod v zgornjo zbornico, so vprizorile hrupno demonstracijo, nakar jih je policija odvedla.

Novi turški vpoklici.

Dunaj, 10. novembra. (K. u.) Ces. turški konzulat na Dunaju poziva otomanske podanike v odstopljenih turških ozemljih, kateri so bili rojeni v času od 1290. do 1314. leta (to je od 13. marca 1874. do 12. marca 1898), da se nemudoma javijo v uradni pisarni na Dunaju, VI, Linke Wienzeile 4. Pripadniki te starosti, ako so za vojno službo sposobni, bodo vsled ukaza turškega ministrstva uvrščeni v prvi nadomestni polk 15. armadnega zbora (v Galiciji), dočim morajo tisti, ki bodo spoznani kot le za pomožno službo sposobni, odriniti v Carigrad. Posebna obvestila omenjenim vojaškim obvezancem ni mogoče poslati. Zato se pozivajo, da se pod izogibom zakonitih kazenskih posledic takoj javijo v konzularni pisarni.

Proti razbojniškim četam v Črnigori.

Iz Cetinja se poroča: Vojni guverner je izdal na ljudstvo sledeči oklic: Se vedno se klatijo po deželi posamezne čete (bande), katere ogrožajo varnost prebivalstva in čet. Obstoje te čet (bande) se omogočuje s tem, da jih prebivalstvo podpira s hrano in jim daje prenočišča. Vsak, kdor se pridruži taki četi (bandi), zakrivi zločin proti vojni sili države, ter se ga bo kaznovalo po prekem sodu s smrtjo. Vsak, kdor na kakršenkoli način pomaga kaki taki četi (bandi) ali posameznim oddelkom, pa naj že daje hrano, prenočišče ali pa preskrbuje orožje ali strelivo, pade pod odredbe prekega sode ter se zločinec kaznuje s smrtjo. Razen tega si pridružujem pravico, da kaznujem cele one kapetanije, v katerih se nahajajo take čete (bande), katere prebivalstvo podpira. Opominjam vsakega, da ne izvršuje navedenih kaznivih dejanj, ker se bo proti vsakemu teh zločincev postopalo z brezobzirno strogostjo.

Treba si je znati pomagati. Tudi v času draginje se lahko uživa za malo denarja osvežujoča in slastna domača pijača, in sicer na ta način, da si jo sami pripravimo. 100 litrov (ananasa, jabolčnika, grenadina, malinovec itd.) lahko vsak dan na preprost način napravi. Snovi z natančnim navodilom stanejo 8 K 50 vin, franko po povzetju pri Joh. Grollich, Brno št. 643 (Moravsko) Naročila se z obratno pošto odposljejo. Te domače pijače vplivajo osvežujoče, ne omamljajo in nič ne vplivajo na delazmožnost človeka.

Ne prezrite današnjega oglasa „Srečkovnega zastopstva“!

Naravna

BILINSKA
KISLA VODA

najbogatejši alkalični (natron litjevi) kislec na Češkem. — Izborna dietetična namizna pijača. O vrednosti „Bilinska“ izvolite vprašati bilnega zdravnika.

Proti **LIBERŠKI**
katarom **Emin in Konstantinov**
nedosegljiv. **vrelec.**
Redno ga rabi Njegov Velikostojni ocar in kralj Frano Jožef I.
Dobiva se povsod ali po ravnanstvu vrelca v Liberecu.

Prodajam pritlično vilo

s 3 sobami, kuhinjo, obokano kletjo, 10 metrov dolgo drvarnico, velikim sadnim vrtom in vrtom za zelenjavo, vrt s cementom ograjen. Proda se po ugodni ceni. Oddaljeno je 100 m od postaje Vižmarje in 5 minut od farne cerkve. Pri vili je tričetrt orala njive in 400 kvadr. metrov bukovega gozda. **Kupim malo posestvo** kje na Gorenjskem, Koroškem ali Štajarskem v slovenskem okraju. Več se izve: **Franc Bltenc, Vižmarje 75, pošta št. Vid nad Ljubljano.** 2658

Iščem

primerne službe. Prijazne ponudbe pod »ženjalita« št. 2656 na upravnistvo tega lista.

Kuharica

poštena, čvrsta, popolnoma izurjena, išče službo. Nastop lahko takoj. Več pove uprava pod št. 2657.

Nov pisalni stroj

se proda **Gradišče 15/I. levo.**

Naročajte „Slovenca“!

100 litrov domače pijače
osvež., slastne in zelo gaseče slankovsak
sazn napravi z majh. stroški. V zalogi so:
ananas, jabolčnik, grenadinec, malinovec,
muskatni brusovec, poprovi metorec, po-
maranovec, prvenec, višnovec. Ne-
uspeh iskl. Ta dom. pijača se lahko pije
poleti hladna, pozimi tudi vroča mesto
ruma ali žganja. Sestavine z nat. navod.
stanejo K 50 franko po povzetju. Za ekonomije, tvornice,
večja gospod., delavnice itd., naprečen. vredn., ker to
delavec sveži in ne upijani in njegova delazna nič ne trpi.
Jan. Grollich, Engel-Drogerie, Brno 643, Moravsko.

Poziv.

Zupanstva evakuiranih krajev se
nujno vabijo, da sporoče svoje naslove,
ker leži tu mnogo važnih zavarovalnih
listin dotičnih občanarjev.

Vojnozavarovalni oddetek v Postojni.

Zalostnega srca naznanjamo, da je naš predragi brat, svak in
stric, gospod

JOSIP POLAK

infanteristi pešpolka št. 17

dne 15. januarja 1916 umrl v Taškentu (Srednja Azija) v cvetu svoje mladosti,
star 21 let.

Ni Ti bilo sojeno, predragi brat, da bi se vrnil k nam, da bi še kedaj
gledal mlo domačijo, po kateri si tako zelo hrepenel. Podlegel si veliki morilki.
Ne vemo, če in kdo Ti je stal ob strani, ko si, reven in zapuščen ujetnik, daleč
od svojih dragih, moral dobojevati zadnji smrtni boj. Bodí tistemu naša najiskre-
nejša zahvala, Tebi pa, nepozabni Josip, ki ne znamo za mesto Tvojega groba, naš
zadnji pozdrav in poljub iz domovine.

D. M. v POLJU, 10. novembra 1916.

Venceslav,
deželni koncipist, brat.

Marija,
sestra.

Franc Učakar,
posestnik, svak.

Št. 17141.

RAZGLAS.

V smislu § 2. zakona z dne 4. maja 1914 dež. zak. št. 13 določil je deželni
odbor vojvodine Kranjske na podlagi sklepa mestnega občinskega sveta v seji
dne 19. septembra 1916 sledeče

občinske takse za mestno občino Ljubljana:

- I. a Za prostovoljno sprejetje tozemca v domovinsko zvezo . . . do K 200.—
b za zagotovitev sprejema inozemca v domovinsko zvezo . . . do K 200.—
- II. Za podelitev meščanstva 50 K do K 100.—
- III. Za ženitno zglasnico K 10.—
- IV. Za vsak razglas z nabitjem na občinsko desko K 2.—
- V. a za prostovoljno dražbo premičnin ali za prostovoljno dajanje
nepremičnin v zakup v kraju uradnega sedeža 2 % izkupila ali
zakupnine, najmanj pa za vsakega pol dne K 10.—
b za izklicevalca se plača za vsakega pol dne K 3.—
- VI. Za ogled na mestu v stavbnih ali drugih zadevah strank na urad-
nem sedežu K 15.—
- VII. A. Za odobritev razdelilnega načrta (parcelacije) K 100.—
B. Za določitev stavbne črte in nivela, če se izvrši ločeno od
stavbnega dovoljenja K 25.—
C. Za stavbno dovoljenje:
a pri novih stavbah in sicer:
1 za pritlične hiše K 20.—
2 za enonadstropne hiše K 30.—
3 za dvo in večnadstropne hiše K 50.—
b pri prezidavah K 20.—
c pri bistvenih popravah in preuredbah K 10.—
D. Za dovolitev stanovanja in porabe K 10.—
- VIII. Za izdajo domovnice (domovinskega lista) se plača za tiskovino 40
- IX. Za uradni prepis sejnega zapisnika ali drugih uradnih spisov, za
vsako, čeprav le začetno stran K 1.—
- X. Za vsako vročitev povabil ali drugih uradnih spisov, razen če
gre za vročbe, ki se imajo v javnih zadevah izvršiti na zahtevo
drugih oblastev, uradov in občin, v kraju uradnega sedeža 50 vin.
- XI. Za izdajo izpričeval, certifikatov in drugih uradnih potrdil K 1.—
- XII. Za prireditve splošno pristopnih plesnih zabav za en dan K 10.—
- XIII. Če so gostilne in kavarne odprte čez policijsko uro, se plača za
vsako prekoračeno uro K 1.—
- XIV. Za tombolo, kegljanje na dobitke, streljanje na dobitke in sploh
za vsako igro na dobitke K 5.—
- XV. Za tekmovalno vožnjo ali tekmovalno jahanje K 20.—
- XVI. Za prireditev umetnega ognja, bakljade ali za javne zabave ob-
hode v preobleki K 10.—
- XVII. Od godbenih avtomatov (gramofonov, orkestrijonov, električnih
klavirjev itd. v javnih lokalih na leto K 50.—
- XVIII. Za predstave v gledališčih, cirkusih in varijeteh in za kon-
certe, od vsake predstave izvzemši predstave v dobrodelne
namene K 10.—
- XIX. Za predstave posestnikov menažerij, vrtiljakov, strelšč, pano-
ram, gugalnic in marionetnih gledališč, telovadcev, brzotekov,
čarobnih umetnikov, itd. potem za predstave z električnimi in
elektrotehničnimi aparati: (n. pr. s kinematografi) in enake
umetniške prireditve za vsak dan K 6.—
- XX. Za izdajo živinskega potnega lista brez ozira na število živin-
čet 50 vin.

Določila o občinskih taksah stopijo v veljavo z dnem 15. no-
vembra 1916.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 9. novembra 1916.

Zupan:

Dr. Iv. Tavčar.

Naznanilo.

Pogrebno društvo

Marijina bratovščina

naznanja svojim cenjenim društvenikom, da je načelstvo primorano vsled vedno naraščajočih cen za sveče, krste, vozove in druge pogrebne potrebe povisati letni prispevek za leto 1917 za **1 krono**, (t. j. letna članarina 3 krone.)

Obenem se temu primerno zviša tudi vpisnina za nanovo pristopivše člane.

Načelstvo pogrebnega društva „Marijina bratovščina.“

Zaloge v Ljubljani:
A. Šarabon in Julius Elbert.

Hiša

s sadnim vrtom in eno njivo je naprodaj v Ribnici št. 44. Natančni pogoji se izvedo pri gosp. **MARIJI VOVK** v Ribnici št. 29. Dolenj.

V sredini mesta se odda takoj kakemu gospodu uradniku lepa

soba

Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 2638

Kupi se dober ne pod 1 1/2 leta star lovski pes

BRAKIR

Ponudbe na **JOS. ŠTEPIC, VIŠNJAGORA**

Nikakega zobobola

več, nobenih noči brez spanja. „Fides“ lajša bol pri vseh zobeh kakor tudi pri najtrdovrat. revmat. zobnih bolečinah, kjer so odrekli vsa sredstva. Pri nesuspehu denar nazaj! Cena K 1.50, 2 tube K 4.—, 6 tub K 5.50. — Nikakega zobne prilike več. Srečno, bele zobe dosežete z **ELTA** ročnim fluidom. Takojšnji učinek. Cena K 2, a st. K 4. Kemeň, Kaschau I. pošt. pr. 12-Z, 42 Ogrsko

Proda se iz proste roke

hiša

št. 59 v Krškem v bližini mestnega župnišča. Hiša je v dobrem stanju, slična vili, visokoprtilična, obstoji iz 2 sob, veže in kuhinje. Pod hišo sta 2 kleti. Poleg hiše je manjša stavba z enim stanovanjem, obstoječim iz sobe in kuhinje. Pred hišo in za njo je vrt. Pojasnila daje lastnik g. **KAREL HAVELKA** v Krškem. h. št. 34. 2649

ZAHVALA

vsem udeležencem pri pogrebu moje nepozabne mamice

Uršule Lovšin

kakor tudi za mnoga ustmena in pismena sožalja!

Posebno se pa zahvaljujem preč. g. kanoniku in dekanu I. Novaku, ki je vodil ob asistenci devet sosednih g. župnikov sprevid in preč. P. Alfonzu, superiorju, ki je opravil sv. mašo z asistenco za drago ranjko, kakor tudi preč. g. svetniku Jak. Aljažu, ki je vodil ginljivo petje pri mrtvaškem opravilu za pokojnico.

Z eno besedo vsem, ki so kakorkoli moji ranjki mamici skazali zadnjo čast. Lepa hvala — Bog plačaj! Mamici pa večni mir in pokoj!

* Na svidenje nad zvezdami!

Lesce, dne, 5. novembra 1916.

Ivan Lovšin
župnik-sin

1654

Zahvala.

Za izraženo sožalje ter mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku

Neže Pehani roj. Zupančič

se vsem, ki so nam stem olajšali bol, najiskrenejše zahvaljujemo.

ŽUŽEMBERK,
dne 10. novembra 1916.

2635

Globoko žalujoči ostali.

Sprejme se takoj v večjo trgovino z mešanim blagom na deželi spreten

trgovski pomočnik

mlajša moč. Sprejme se tudi

učene

z dežele s primerno šolsko izobrazbo in iz poštene hiše. Ponudbe sprejema upravništvo tega lista pod št. 2624

Službe išče 19 letna

gospodična

v kaki trgovini mešanega blaga. Je zelo pridna, npravna in vestna Službo lahko takoj nastopi. Naslov pove upravništvo tega lista pod št. 2644

Proda se mala enonadstropna

hiša

oddaljena 15 minut od glavne pošte. Naslov pove uprava tega lista pod št. 2620.

Kuharica

z dobrimi izpričevani želi mesta v kakem župnišču najraje na deželi. Vešča tudi vsakega hišnega dela. Takojšen nastop. — Naslov pove uprava tega lista pod št. 2642.

Gostilna

se sprejme na račun ali v najem. Lahko se položi kavečja. Ponudbe pod št. 2641 na upravništvo tega lista.

Ogrske

salami

iz govedine, prima blago K 1650 — za 100 kg od Budimpešte proti predplačilu na ogrsko naselje. in parcelaciji. Banko, ake. dr. Budapešt. Pošiljatev za psakuju 25 kg. Naročila na I. Bander, Gradec, Stadigasse 2.

Tvrdba
Peter Kozina & Co.,
Breg št. 20 Ljubljana Breg št. 20,

naznanja slavnemu občinstvu, da bo morala izdelovanje civilnih čevljev z usnatimi podplati, vsled splošnega pomanjkanja surovin in novih strožjih odredb omejit. Kdor se hoče še pravočasno prekriti, je zanj zadnja prilika.

Mala hišica

v Ljubljani ali v bližini mesta se kupi takoj. Ponudbe s ceno pod št. 2655 na upravništvo tega lista.

500K

Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože, tekem 3 dni s korenino in brez bolečin ne odpravi

Ria-Balsam. Cena ločku z jamstvenim pismom K 1.50, 3 lončki K 4.—, 6 lončkov K 6.50. Stotine zahvalnic in priznanj. Kemeň, Kaschau (Kassa) I., pošt. predal 12.42 Ogrsko. 2631

Slov. voj. narodne pesmi
za štiri glasove, 1915.

Fran Marolt, Ljubljana, K 1.50 in K 1.80. Solam, župniščem, društvom, vojakom itd. najtoplejše priporočamo. — Najlepše darilo!

Fran Cvilak, Slov. Bistrica, Štajersko belilnica voska, obrt medu in voščenin priporoča prečistiti duhovščini in p. n. naročnikom svojo najcenejšo zalogo

voščenih sveč

vošč. zavitkov

vsake velikosti.

2594

Prazne ureče

vsake vrste in v vsaki množini kupi in plača po najvišjih cenah trgovska firma **J. KUŠLAN, Kranj, Gorenjsko.** — Istotam se kupujejo po najvišjih dnevnih cenah

suhe gobe.

2383

Specijalist za notranje bolezni

Dr. IVAN MATKO

dem. na kliniki prof. Ortnerja

ordinira od 2. do 3. ure popoldne

Dunaj IX., Währingerstrasse 61./I.

Semenj za posodo

Resljeva cesta

od 13.—25. novembra.

Prosim svoje odjemalce, da si sedaj nakupijo potrebno posodo iz Karlovarskega porcelana, emajla in litega železa, ker se vrši prihodnji semenj za posodo šele meseca maja 1917. Prodajal bom kar največ možno po nizkih cenah

2643

Za številni obisk se priporoča

J. Kus.

Ugodna naložitev kapitala!

Večje promocije ob južni železnici na Notranjskem pripravno za vsako obrt, tri hiše in k njim spadajoča gospodarska postopja z zemljiškimi in stavbenimi parcelami vred se zaradi vojnih razmer prodaj. 2652

Hiša v severni Istri na glavni cesti med Trstom in Reko s trgovino in gostilno na dobrem položaju se zaradi vojnih razmer prodaj. 2653

Gotovega je le polovico potreba, druga polovica se ima pupilarno zavarovati in po dogovoru odplačati. Reflektanti naj se obrnejo na tvrdko S. Jenko & br., Podgrad, Istra.

OREHOVE ter javorove, jesenove, češnjeve in macesnove

HLODE

plačuje vedno najvišje cene in sprejema pismene ponudbe z navedbo množine lesa
PETER ANGELO,
 žaga, Seebach pri Beljaku, poprej Ljubljana

Išče se stanovanje

za samostojnega gospoda, če mogoče v bližini kolodvora. Ponudbe se prosijo na upravo lista pod P. A. 2580

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

na Prežganjem pri Litiji.

Nastop ob Novem letu.

Najcenejše dežnike in solnčnike domačega izdelka

prilagojena po najnižji ceni in najboljši kakovosti slavnemu občinstvu in prečastiti duhovščini

Josip Vidmar, tovarna dežnikov, Ljubljana,
 Pred škofijo 19. Prešernova ulica 4.
 Popravila točno in ceno.

Učenec

priden, poštenih staršev se sprejme v galanterijsko trgovino. Ponudbe na upravištvo Slovenca pod „Učenec 2629“.

Prvo kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in slikanje na steklo

Augusta Agnola Ljubljana

Dunajska cesta števil. 13 pri „Figovcu“

se priporoča slav. cerkvenim predtojništvom kakor p. n. občinstvu za solidno izvršitev vsakov stnega umetnega steklarstva in slikanja na steklo, za stekla stvo v figuralni in navadni ornamentiki, stavbno ter portalno steklarstvo — Zaloge steklenega in porcelanastega blaga vsake vrste, svetilk, zrcal, okvirov za podobe itd. — Narisi in proračuni na zahtevo zastoj. — Spričevala mnogo dovršenih del na razpolago.

G. F. Jurásek

vplaševalec glasovirjev in trgovac glasbil

Ljubljana, Wolfova ulica št. 12.

Zaloga ter izposojevalnica glasovirjev, pianin in harmonijev. Ugodna zamena in desetletno jamstvo. Specijalni zavod za vplaševanje ter popravila vseh glasbil. Vplaševalec v »Glasbeni matiči« ter v vseh slovenskih zavodih.

Enonadstropna hiša

s pravico do premoženja meščanske korporacije kamniške je

naprodaj.

Ponudbe sprejema in daje pojasnila dr. Alojzij Kraut, odvetnik v Kamniku na Gorenjskem. 2627 3

Pozor! Blago Pozor!

se vsaki dan podražuje!

Prepričajte se,

da pri meni kupite najcenejše: vsakovrstno perilo, čevlje in vse potrebščine za življenje. Se po stari ceni: velika zaloga umetnih cvetlic, nagrobnih vencev s travki in napisom, dokler zaloga.

Kat. Widmayer pri „Solncu“ za vodo.

Sprejme se proti takojšnjemu nastopu več

gozdnih

delavcev

za dalj časa. — Kje pove upravništvo tega lista pod št. 2625.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnatih portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki fotografiji

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Orehov les v hloilih, Kostanjev les v polenih in hloilih

2407

kupim

vsako vagonsko množino po najvišji dnevni ceni. J. POGAČNIK, Ljubljana, Marije Terezije cesta 13.

S. FRIEDRICH, trgovec v Ptuj, kupi proti takojšnjemu plačilu v gotovini po najvišjih cenah sledeče predmete:

vinski kamen, suhe jedilne gobe, sveže prašičje kože, ščetine in žimo.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživljenje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanih koncem leta 1914. K 173,490.838 — Stanje garancijskih fondov koncem leta 1914. K 48,732.022.76 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232.66

Kdor namerava skleniti življenjsko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in poštne prosto.

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Marije Terezije cesta št. 12.

Pravi čebelni vosek

v velikih in manjših količinah se kupuje.

Ponudbe z označbo množine in cene na upravo tega lista pod „Čebelni vosek“.

Bližajo se veliki dnevi sreče!

V času do 1. feb. 1917 izžrebani bodo glavni dobitki sledečih izbornih srečk:

Novih srečk Avstr. rdečega krila	300.000	in	500.000	kron	
Turških srečk	200.000,	400.000	in	200.000	kron
3% zemljiških srečk iz l. 1880	90.000	in	90.000	frank.	
3% zemljiških srečk iz l. 1889	60.000	in	100.000	kron	

17 žrebanj vsako leto! Svota glavnih dobitkov l. 1917: 3,230.000 kron oziroma frankov.

Mesečni obrok samo K 7.— oziroma K 3-75.

Te srečke imajo trajno denarno vrednost in je izguba denarja kakor pri loterijah v slučaju neizžrebanja izključena! — Zahtevajte brezplačno pojasnilo in igralni načrt, hitite z naročilom!

Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana.

Izurjen prodajalec

zmožen obeh deželnih jezikov, se išče za neko en gros-trgovino za galanterijsko in norimberško blago. Ponudbe pod „Izurjen prodajalec“ na upravo lista.

Kupiti se želi lahek, dobro ohranjen

VOZ

za vprego osla. Prijazne ponudbe pod A. T. 2610 na upravo lista

Baterije

in ovoje (hilze)

za 1282 električne žepne svet.

po najnižji ceni pri **K. A. KREGAR** Ljubljana, Sv. Petra cesta 21-23.

Edina največja razpošiljalnica elektr. žepnih svetilk na Kranjskem.

Ustanovljeno l. 1893.

Ustanovljeno l. 1893.

Vzajemno podporno društvo v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

sprejema in obrestuje hranilne vloge po

Rentni davek plačuje iz svojega. Zunanji vlagatelj so za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranilnice

4 3/4 %

Zadruga dovoljuje posojila v odsekih na 7 1/2, 15 ali 22 1/2 let; pa tudi izven odsekov proti poljubnim dogovorjenim odplačilom. Dovoljujejo se ranžijska posojila proti zaznambi na plačo in zavarovalni polici ali poroštvo. Prospekti na razpolago.

Društveno lastno premoženje znaša čez 600.000 kron. Deležnikov je bilo koncem leta 1914 2228 s 16.493 deleži, ki reprezentujejo jamstvene glavnice za 6,432.270 kron.

Načelnstvo:

Predsednik: Andrej Kalan, prelat in stol. kanonik v Ljubljani.

I. podpredsednik: Bogumil Remec, c. kr. profesor v Novem mestu.

II. podpredsednik: Karol Pollak ml., tovarnar v Ljubljani.

Clani: Ivan Dolenc, c. kr. profesor v Ljubljani; Zaje Albin, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Anton Kralj, tajnik Zadruga zveze v Ljubljani; Dr. Merhar Alojzij, gimn. veroučitelj v Ljubljani; dr. Jakob Mohorič, odvetniški kandidat v Ljubljani; dr. Fran Papež, odvetnik v Ljubljani; Ivan Sušnik, stolni kanonik v Ljubljani; Anton Sušnik, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; dr. Viljem Schweitzer, odvetnik v Ljubljani; dr. Aleš Ušeničnik, profesor bogoslovja v Ljubljani; Fran Verbič, c. kr. gimnazijski profesor v Ljubljani; Ignacij Zaplotnik, katehet v Ljubljani.

Nadzorstvo:

Predsednik: Anton Kržič, c. kr. profesor in kanonik v Ljubljani. — Clani: Anton Čadež, katehet v Ljubljani; K. Gruber, c. kr. rač. oficijal v Ljubljani; Ivan Mlakar, profesor v Ljubljani; Avgustin Zaje, c. kr. rač. revident in posestnik v Ljubljani.

Najbolj priporočljivi so:

- Pfaff - brzošivalni stroji

10 letna pismena garancija.

ki so najpopolnejši in najbolj na svetovnem trgu

Posebno pripravi za umetno vezenje (štikanje) krpanje perila, nogovic i. t. d. o čemur dajam brezplačen pouk. Lahko in tih krogičen tek; šivajo naprej in nazaj.

Solidne cene in ugodno odplačevanje.

Zaloga šivank za vse vrste šivalnih strojev, olja in posameznih delov za stroje in kolesa.

IGN. VOK

specijalna trgovina s šivalnimi stroji in PUCH-kolesi.

Ljubljana Sodna ul. 7.

zraven sodne palače.

10 letna
garancija.Nad 5 milijonov
v rabi.Dober, zanesljiv, lep,
šivalni stroj

se dobi le pri:

Naslov za pisma:

Jos. Petelinc, Ljubljana
Sv. Petra nasip 7.

Josip Petelinc-u

tovarniška zaloga

„Sritzner in Afrana“

strojev v pripravi in luksuz opremah, barva lesa po-
ljubna, vsi stroji vežejo (šitkajo), krpajo perilo in no-
gavice ter šivajo naprej in nazaj. — Pouk v vezenju
brezplačen v hiši. — Zalogo si vsak lahko ogleda ter posamezne sisteme strojev poskusi v trgovini
v Ljubljani, sv. Petra nasip 7, blizu frančiškan. mostu, za vodo, levo, 3. hiša.Mala trgovina
ali gostilnase kupi ali vzame v najem, ali pa samo pro-
stori, za takoj oziroma pozneje. Ponudbe se
prosi na upravo lista pod P. A. 2579

Kupi se večja

železna blagajna

Ponudbe na upravnishvo Slovenca
pod M. Z. Ljubljana.Brzjavke:
Prometbanka Ljubljana.

C. kr.

priv.

Telefon št. 41.

Sološna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 33 podružnic, Vogal Marijin trg — Sv. Petra cesta. Delniški kapital 60.200.000 K Reserve 17.000.000 K

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na
hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim
vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupo-
vanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shra-
njevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsekdar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. oktobra 1916 K 138.330.091.-.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mes-
tih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanih vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodaja-
nje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za
ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom
stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja

Štambilije
vseh vrst za urade,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavčuk - štambiljev
Ljubljana, Dvorni trg št. 1.
Ceniki franko. 553 Ceniki franko.

8 vinarjev

(za 1 dopisnico) Vas stane moj
glavni cenik, ki se Vam dopošlje
— na zahtevo brezplačno. —Prva tovarna ur JAN KONRAD,
c. in kr. dvor. založnik Brtix št. 1552 (Česko.)Nikel ali jeklene ure na sidro K 2—, 7—, 8—
Vojno-spominske nikeln ali jeklene ure K 11—
K 2—: armadne radij. ure iz niklja ali jekla K 12—
Masivne srebrne Roskopf remont. ure s sidrom K 19—
K 20—: Budilke, stenske in ure na stojalo v veliki
izbi po nizkih cenah. 3letno pismono jamstvo Po-
silja po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj

A. Mildner-Jeva nasl.

P. Barborič

Ljubljana, Mestni trg št. 7.

priporoča bogato zalogo dunajskih
modelov, nakičenih in praznih
cvetic, peres, i. t. d.

klobukov

V žalnih klobukih vedno velika izbira.

Popravila hitro in ceno.

Najnižje cene.

Kupim
na Dolenjskem

gozd

velik 30—50 oralov, dobro zaraščen z
lesom za posekanje in ne predaleč od
železnice. — Takojšnje ponudbe pod
»gozd« 2622 na upravo tega lista.

Zamaške

nove in stare kupi vsako množino
tvrška JELAČIN & Ko. Ljubljana
Ljubljanska industrija probkovih zamaškov

Ustanovljeno 1842. — Telefon št. 154.

BRATA EBERL

Prodaja oljnatih barv, lakov, firneža,
čopičev, barv za umetne in sobne sli-
karje, barv za zidovje, sploh vseh v
najino stroko spadajočih predmetov v
priznani najboljši kakovosti, pri točni in
vestni postrežbi.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6.

Cene kolikor mogoče zmerne.

Nasproti hotela »Union«

AMERIKANSKI

SLOVENE

je prvi slovenski list v Ame-
riki. — Ustanov. leta 1891. —
Stane 15 K letno. — Izhaja v
torek in petek v lastnem domu.

1006 N. Chicago St., Joliet, Ill. USA.

Cenjenim rojakom in slavnim de-
narnim zavodom priporočamo svoj

BANČNI ODDELEK

za pošiljanje denarja na vse
kraje in izvrševanje vseh to-
zadevnih bančnih poslov. —

Vse naše poslovanje je zajamčeno!

Ivan Gričar

Šelenburgova ulica št. 3.

Zaloga

izgotovljenih oblek

za

gospode in dečke

2155

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Vloge v »Ljudski posojilnici«
so popolnoma varno nalo-
žene, ker posojilnica daje
denar na varna posestva na
deželi in v mestih.v Ljubljani, v lastnem domu Miklošičeva cesta št. 6, nasproti hotela »Union«
za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge vsak delavnik dopoldne od
8. do 1. ure in jih obrestuje po4¹/₂ %brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje zavod sam za svoje vložnike,
tako, da dobe le-ti od vsakih 100 kron čistih 4 krone 50 vinarjev na leto.„Ljudska posojilnica“ sprejema vloge tudi po pošti in daje za njih vplačilo na razpolago poštne položnice. Sprejema
tudi vloge na tekoči račun ter daje svojim zadružnikom posojila proti vknjižbi z amortizacijo ali brez nje, na osebni
kredit proti poroštvu ali zastavi vrednostnih papirjev. Menice se eskomptujejo najboljše.Rezervni zakladi znašajo
okroglo kron 800.000.—.
Stanje hranilnih vlog je bilo
koncem leta 1915 23 mili-
jonov kron.